



ئۇشبو كىتاب ئېلكىتاب تورى تەرىپىدىن تارقىتىلىدى

ئەزىز ئوقۇرمهن، ئۇشبو كىتاب ئېلكىتاب تورى ئوقۇرمەنلىرى
تەرىپىدىن سىكانىرىلىنىپ تارقىتىلىدى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى ئالىي مەكتەپ يەرلىك ئالاھىدە ۋە
مەللىيچە دەرسلىك قۇرۇلۇشى پىلانى تۈرىدىكى دەرسلىك

ئۇيغۇر دەرسلىك

①

程 教 宗 布 犇





مېجىت يۈنۈس 1959 - يىل 10 - ئايىنىڭ
15 - كۈنى كەلىپىندە تۇغۇلغان، 1974 - يىلى
شىنجاڭ سەنئەت ئىنسىتىتۇتى مۇزىكا فاكۇلتكە.
تەنبىر تەنبۇر كەسىپىگە قوبۇل قىلىنغان.
ئۇستازى شىرمۇھىممەت نۇراخۇنىنىڭ تەرىبىيە.
لىشىدە 1977 - يىلى مەكتەبىنى ئەلا نەتىجە بىد.
لمەن پۇتكۈزۈپ، تەنبۇر ئوقۇقۇچىلىقىغا ئېلىپ
قىلىنغان. ھازىر ئۇ مۇزىكا فاكۇلتكەتتىنىڭ
دوتىپىنى، مىللەتى مۇزىكا - مۇقاام كاپىدرارا.
سىنىڭ مۇدىرى، جۇڭگو ئۆيغۇر كلاسىسى ئەدە.
بىياتى ۋە مۇقاام ئىلىملىي ئەمەتلىك دائى.
مىي ھەيدەت ئەزاسى، جۇڭگو مۇزىكانىلار جەم.
ئىيىتتىنىڭ ئەزاسى.

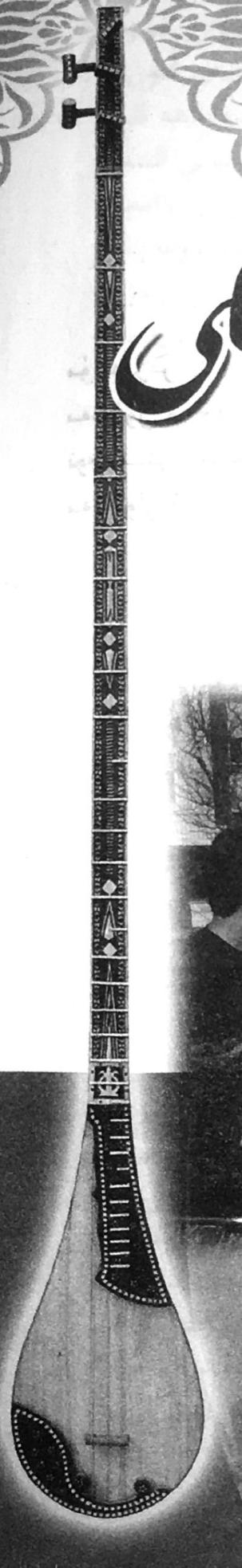
مېجىت يۈنۈس ئوقۇقۇچىلىق ھاياتىدا
سەنئەت بېخىنىڭ ياراملىق كۆچتلىرىنى يې.
تىشىتۇرۇش يولىدا ھارماي ئىزدىنىپ، تەنبۇر
ماھىرلىرىنى تەرىبىيەلەپ، تەنбۇر كەسىدىكە.
لمەرنىڭ سىستېمىلىق تەرىبىيەلىنىشىگە زور
كۈچ سەرب قىلىدى. ئۇ تەرىبىيەلىكىن ئوقۇغۇ.
چىلاردىن مەمتىسىن 1990 - يىلى 5 - ئايىدا
ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكتىلىك ئاز سانلىق مىللەت
ياشلىرىنىڭ مىللەتى مۇساپىقىسىدە 1 -
دەرىجىلىك مۇكاباپقا، مېجىت يۈنۈس مەددەنیيەت
منىس提ترلىكىنىڭ «مۇنەۋەر يېتەكچى» مۇكا.
پاتىغا ئېرىشتى. مېجىت يۈنۈس 2005 - يىل
10 - ئايىدا مەملىكتى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن 2 -
قىتىملىق جۇڭگو مەددەنیيەت - سەنئەت مەھ.
كىمسى مۇكاباپاتى - مەددەنیيەت - سەنئەت
ئىنسىتىتۇت مۇكاباپاتنىڭ يەككە ئورۇنداش تۇرى
بويىچە تەنبۇر بىلەن «گەجمەم» نى ئورۇندادپ ئالا.
تۇن مۇكاباپقا، كوللىكتىپ ئورۇنداش تۇرى بىد.
بىچە كۆمۈش مۇكاباپقا ئېرىشتى. 2005 - يىل
7 - ئايىدا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكتىلىك تۇنچى نۇ.
ۋەتلىك ئالىي مەكتەب ئوقۇغۇچىلىرى سەنئەت
كۆرىكىدە ئۇ يېتەكچىلىك قىلغان «چەبىيات
مۇقامى» 1 - دەرىجىلىك مۇكاباپقا، ئۆزى ماشى.
رىپ منىس提ترلىكىنىڭ «مۇنەۋەر يېتەكچى»
مۇكاباپاتغا ئېرىشتى. ئۇ تەرىبىيەلىكىن ئوقۇ.
غۇچىلاردىن ئابدۇۋەلى ساتتار 2008 - يىل 8 -
ئايىدا مەملىكتى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن 3 - قە.
تىملىق جۇڭگو مەددەنیيەت - سەنئەت مەھكە.
مىسى مۇكاباپاتى - مەددەنیيەت - سەنئەت ئىنس.
تىتتۇت مۇكاباپاتنىڭ يەككە ئورۇنداش تۇرى بىد.
بىچە كۆمۈش مۇكاباپقا ئېرىشتى. 2009 - يىل
2 - ئايىدا ئەنجىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكتىلىك
2 - نۆۋەتلىك ئالىي مەكتەب ئوقۇغۇچىلىك
سەنئەت كۆرىكىدە مىللەتى مۇسلىقى چالغۇلارنى يەككە
ئورۇنداش تۇرى بويىچە 1 - دەرىجىلىك مۇكى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى ئالىي مەكتەپ يەرسلىك ئالاھىدە ۋە
مەللەيچە دەرسلىك قۇرۇلۇشى پىلانى تۈرىدىكى دەرسلىك

ئۇيغۇر دەرسلىك

1

مجىت يۇنۇس
شرمۇھەممەت تۈراخۇن



شىنجاڭ ماڭارىپ نەشرىياتى



图书在版编目 (CIP) 数据

弹布尔教程：维吾尔文/米吉提·尤努斯，西尔买买提·努拉洪编·
乌鲁木齐：新疆教育出版社，2009.9

自治区高校地方特色和民文教材

ISBN 978 - 7 - 5370 - 7473 - 5

I. ① 弹 … II. ② 米 … III. ① 维吾尔族 - 拨乐器 -
泰法 - 中国 - 维吾尔语 (中国少数民族语言) IV. ① J632.39

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2009) 第 167725 号

编 辑：吾买尔·穆罕买德

مؤهەر مۇھەممەت

责任编辑：牙里坤·肉孜

يالقۇن روزى

制作五线谱：阿布都外里·阿布来提

ئابدۇزەللى ئابىلتى

责任校对：克依木·吐尔逊

قەيیۇم تۇرسۇن

مؤهەررىزى:

مەسىئۇل مۇھەررىزى:

نوتىسىنى تىزغۇچىلار:

مەسىئۇل كورىپكتورى:

自治区高校地方特色和民文教材建设计划立项教材

弹布尔教程 (1)

(维吾尔文)

*

شىنجاڭ مائارىپ نشرىياتى نشر قىلدى

.http://www.xjjycbs.com

شىنجاڭ شىنخوا كتابخانىسى تارقاتى

شىنجاڭ باستى

شىنجاڭ مائارىپ نشرىياتى كومپىيۇتېر مەركىزى تىزدى

*

فورماتى: 1092 × 787 , 1/16 : باسما تاۋىقى: 13.50

2009 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى

2009 - يىل 8 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تىرازى: 1 - 3000

ISBN 978 - 7 - 5370 - 7067 - 6

باھاسى: 50.00 يۈمن (ئىككى قىسىم)

نشر هوقوقى بىزدە، باشقىلارنىڭ كۆپەيتىپ بېسىلىشغا بولمايدۇ.

بېسىش - تۈپلەش سۈپىتىدە مەسىلە كۆرۈلسە ئالماشتۇرۇپ بېرىلىمۇ.

ئادرىس: ئۇرۇمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 187 - نومۇز

پۇچتا نومۇرى: 830049; تېلېفون نومۇرى: (0991) 2863761, 2870654

کىرىش سۆز

مۇزىكا — ئىنسانلارنىڭ ئەڭ قەدىمىي، ئەڭ ئومۇملاشقان ۋە تەسىرلەندۈرۈش كۈچى ھەممىدىن زور سەنئەت شەكىللەرنىڭ بىرى. شۇنداقلا ئۇ، ئىنسانلارنىڭ مۇئىيەن ئۇن - ئاۋااز قۇرۇلمىلىرى ئارقىلىق، ئىدىيە ۋە ھېسسىياتنى ئالماشتۇرۇش ۋە ئىپادىلەشتە كەم بولسا بولمايدىغان ۋاسىتىسى، ئىنسانلار مەنىۋى تۇرمۇشنىڭ ئورگانىك تەركىبىي قىس - مى. مىللەي مۇزىكىلار مىللەي مەدەننېتىنىڭ مۇھىم بىر خىل شەكلى ۋە يەتكۈزۈش ۋاسى - تىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن، ئۆزىگە مول مەدەننېت ۋە كۆپلىگەن تارىخىي مەزمۇنلارنى مۇجەسىمەشتۈرگەن بولىدۇ، ئۇلار ئۆزىگە خاس بەدىئىي سېھرىي كۈچ ئارقىلىق ئۇزاق يىللەق تارىخىي كەچۈرمىشلەرگە ھەمراھ بولۇپ، كىشىلەرنىڭ مەنىۋى مەدەننېت ئېھتى - ياجىنى قاندۇرۇپ كەلگەن.

تەمبۇر ئۇيغۇر مۇزىكا سەنئىتى خەزىنسىدىكى ئەڭ تەسىرچان، ئىپادىلەش كۈچى ئەڭ زور تارلىق چالغۇلارنىڭ بىرى. تەمبۇر دەرسى ھەر دەرىجىلىك سەنئەت مەكتەپلىرىمىزدە كۆپ يىللاردىن بېرى ئۆتۈلۈپ كېلىۋاتقان دەرس. تەمبۇر ئوقۇتۇشى ساھەسىدە ئىلگىرىكى ئۇستازلار تەمبۇر چېلىشنىڭ نەزەربىيىتى قائىدىلىرىنى تۇرغۇزۇش، ئورۇنداش تېخنىكى - لىرىنى قېلىپلاشتۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەرde ئاز بولمىغان خىزمەتلەرنى ئىشلىدى. بولۇپ - مۇ پېشقەدەم تەمبۇر ئۇستازى، دوتسېنت شىرمۇھەممەت نۇراخۇن 2003 - يىلى تۈزگەن «تەمبۇر» دەرسلىكى تەمبۇرنىڭ تېخنىكىلىق نەزەربىيىتى ۋە ئورۇنداش ئۇسۇلى قېلىپلاش - تۇرۇلغان تۇنجى دەرسلىك بولۇش سۈپىتى بىلەن شىنجاڭ سەنئەت ئىنىستىتۇتىدا جۇملە - دىن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونمىزدىكى سەنئەت مەكتەپلىرىنى، ئىشلىتىلىپ قىزغىن قارشى ئېلىنىدى. بۇ قېتىم بىز ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتى جەريانىدا كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى نەزەرگە ئېلىپ، تەجربىلەرنى يەكۈنلەپ، مۇتەخەسىسىلەردىن پىكىر ئېلىپ تەمبۇرنىڭ تېخنىكىلىق نەزەربىيىنى ۋە ئورۇنداش ئۇسۇللىرىنى تېخىمۇ مۇكەممەلەشتۈرۈپ، تەم - بۇر ئۆگىنىش ۋە تەمبۇردا مۇزىكا ئورۇنداشتا جەزىمن ئىگىلەشكە تېگىشلىك قائىدە -قا - نۇنىيەتلەرنى قېلىپلاشتۇرۇپ، شۇنداقلا مەشىق ئاھاڭلىرىنى يىللەقلار بويىچە ئاددىيەلىقتىن مۇرەككەپلىككە قاراب ئورۇنلاشتۇرۇپ بۇ «تەمبۇر دەرسلىكى» تۈزۈپ چىقىلىدى.

دەرسلىكىنىڭ نەشر قىلىنىشىغا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى، شىنجاڭ مائارىپ نەشريياتى ۋە شىنجاڭ سەنئەت ئىنىستىتۇتى ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلدى. دەرسلىكىنىڭ نەزەر - يە قىسىمىنى يېزىشقا پروفېسسور ئىمەن ئەخمىدى يېقىندىن ياردەمە بولدى. تۈزۈش جەر - يانىدا شىنجاڭ سەنئەت ئىنىستىتۇتى مۇزىكا فاكۇلتېتىنىڭ شۇجىسى رازاق نۇر، پروفېس - سور گوڭاڭ ۋە توقان سىماگۇل، دوكتور ئۆمەر مۇھەممەت، دوتسېنت ئابدۇكپىرىم ئۇسمان ۋە ئالىم قادرلار قىزغىن قوللاب قۇۋۇۋەتلىدى. دەرسلىكىنى تەكشۈرۈپ بېكىتىشكە شىنجاڭ سەنئەت ئىنىستىتۇتىنىڭ پروفېسسورى، مۇزىكىشۇناس سۇلايمان ئىمەن، شىنجاڭ مائارىپ ئىنىستىتۇتىنىڭ پروفېسسورى، مۇزىكىشۇناس تۇرسۇنجان لىتىپ يەركەندى، شىنجاڭ سەنئەت يۇرتىنىڭ دۆلەتلەك 1 - دەرىجىلىك درىژورى ئابدۇراخمان ئايۇپ قاتارلىق مۇتە - خەسىسىلىر قاتناشتى.

مۇندەر بىجى

بىرىنچى بۆلۈم

2	تەمبۇر ھەققىدە قىسىقچە چۈشەنچە
5	تەمبۇرنىڭ ياسلىشى ۋە قۇرۇلمىسى
6	1. تەمبۇر چالغۇسىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىشى
8	2. تەمبۇرنىڭ ئۆلچەملىك قۇرۇلمىسى
9	(1) تەمبۇر قۇرۇلمىسىدىكى بۆلەكلەرنىڭ ناملىرى
10	(2) تەمبۇرنىڭ ياسلىشى
10	(3) تەمبۇرنىڭ سازلىنىشى ۋە ئاۋاز دائرىسى
11	3. تەمبۇر چېلىشنىڭ ئاساسىي قائىدىلىرى
11	(1) ئولتۇرۇش قائىدىسى
12	(2) ناخۇن ياساش قائىدىسى
14	4. بەلگىلەر ھەققىدە ئىزاهات
14	(1) ئوڭ قول بەلگىلىرى
15	(2) سول قول بەلگىلىرى
19	(3) دائم قوللىنىلىدىغان مۇزىكا ئاتالغۇلىرى

ئىككىنچى بۆلۈم

22	تەمبۇر سازلاش مەشقى
24	قول كۆندۈرۈش مەشىقلەرى
24	ئىككىگە بۆلۈنگەن ئاۋاز مەشقى
25	C چوڭ كۆي ئاۋاز باسقۇچى مەشقى
25	C چوڭ كۆي ئاربلاشما ئۇدار مەشقى
26	مەشق ئاھاڭ
27	C چوڭ كۆي 2 ئوكتاۋا ئاۋاز باسقۇچى مەشقى
28	C چوڭ كۆي 8 گە بۆلۈنگەن ئاۋاز باسقۇچى مەشقى
28	C چوڭ كۆي ئاۋاز باسقۇچى، پەللەمە ئاۋاز مەشقى
29	مەشق ئاھاڭ
29	C چوڭ كۆي پەللەمە ئاۋاز مەشقى

30	C چوڭ كۈي بارماق مەشقى
31	C چوڭ كۈي، ئۇچ تۇتاشما ئاۋاز باسقۇچ مەشقى
32	C چوڭ كۈي بارماق مەشقى
33	C چوڭ كۈي 3 گرادرۇسلۇق بارماق مەشقى
34	كىچىك مەشق ئاھاڭ
34	a كىچىك كۈي ئاۋاز باسقۇچى مەشقى
35	C چوڭ كۈي 16 گە بۆلۈنگەن ئاۋاز چېكىپ ئىلىش مەشقى
37	ئىلىپ چېكىش مەشقىلىرى
38	C چوڭ كۈي توت گرادرۇسلۇق بارماق مەشقى
39	قول كۆندۈرۈش مەشق ئاھاڭى
39	C چوڭ كۈي بارماق مەشقى
40	مەشق ئاھاڭ ۋەتىنىمىز گۈللۈك باغ
40	C چوڭ كۈي چېكىتلىك ئاۋاز مەشقى
41	مەشق ئاھاڭ بالىلار مارشى
42	C چوڭ كۈي چېكىپ ئىلىش مەشقى
42	چەبىيات مۇقامىنىڭ 4 - مەشرىپى
43	C چوڭ كۈي قاتىق چېكىش مەشقى
43	C چوڭ كۈي پەللىمە ئاۋاز مەشقى
44	C چوڭ كۈي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق ئاۋاز باسقۇچى مەشقى
44	C چوڭ كۈي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشقى
45	a كىچىك كۈي ئاۋاز باسقۇچى پەللىمە ئاۋاز مەشقى
45	a كىچىك كۈي بارماق مەشقى
46	داھىي ماۋ زېدۇڭ
46	G چوڭ كۈي ئاۋاز باسقۇچ مەشقى
47	C چوڭ كۈي ئىلىپ چېكىش مەشقى
47	C چوڭ كۈي چېكىتلىك ئاۋاز مەشقى
48	G چوڭ كۈي بارماق مەشقى
48	G چوڭ كۈي 3 ئوكتاوا پەللىمە ئاۋاز مەشقى
49	G چوڭ كۈي چېكىتلىك ئاۋاز مەشقى
49	G چوڭ كۈي بارماق مەشقى
50	G چوڭ كۈي بارماق مەشقى
50	G چوڭ كۈي بارماق مەشقى
52	e كىچىك كۈي ئاۋاز باسقۇچ مەشقى

52	e كىچىك كؤي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشقى
53	e كىچىك كؤي ئاۋازنى تىترىتىپ چېلىش مەشقى
53	e كىچىك كؤي ئاۋاز باسقۇچ چېكىپ چېلىش مەشقى
54	e كىچىك كؤي مەشق ئاھاڭ بىر پىيالە مەي
54	G چوڭ كؤي چېكىپ ئىلىش مەشقى
54	G چوڭ كؤي ئىلىپ چېكىش مەشقى
55	G چوڭ كؤي بارماق مەشقى
55	G چوڭ كؤي $\frac{6}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشقى
56	G چوڭ كؤي $\frac{6}{8}$ ئۇدارلىق پەللىمە ئاۋاز بارماق مەشقى
57	G چوڭ كؤي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بارماق مەشقى
57	G چوڭ كؤي $\frac{5}{8}$ ئۇدارلىق بىزەك ئاۋاز مەشقى
58	دولان
58	ئاللا بالخان
58	ئانا ئارزوسى
59	G چوڭ كؤي بارماق مەشقى
60	G چوڭ كؤي بارماق مەشقى
60	e كىچىك كؤي پەللىمە ئاۋاز مەشقى
61	خۇشاللىق
62	سىگنال
63	C چوڭ كؤي 8 گە 16 گە بۆلۈنگەن تېيىلغۇ ئاۋازلار مەشقى
64	D چوڭ كؤي ئىلىپ چېكىش مەشقى
64	D چوڭ كؤي ئىلىپ چېكىش مەشقى
64	D چوڭ كؤي نوقۇلاش مەشقى
65	D چوڭ كؤي نوقۇلاش مەشقى
66	D چوڭ كؤي پەللىمە ئاۋاز مەشقى
66	D چوڭ كؤي نوقۇلاپ ئىلىش مەشقى
67	D چوڭ كؤي پەللىمە ئاۋاز مەشقى
67	C چوڭ كؤي بارماق مەشقى
68	C چوڭ كؤي بارماق مەشقى
69	a كىچىك كؤي پەللىمە ئاۋاز مەشقى
70	c چوڭ كؤي بارماق مەشقى

71	G چوڭ كۈي ٧ ئۇدارلىق بارماق مەشقى
72	D چوڭ كۈي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى
72	G چوڭ كۈي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى
73	D چوڭ كۈي بارماق مەشقى
74	G چوڭ كۈي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى
75	D چوڭ كۈي بارماق مەشقى
76	F چوڭ كۈي مەرغۇللىتىش مەشقى
76	a كىچىك كۈي بارماق مەشقى
77	G چوڭ كۈي بارماق مەشقى
77	G چوڭ كۈي بارماق مەشقى
78	e كىچىك كۈي بارماق مەشقى
79	خۇشال ئەۋلادلار
79	G چوڭ كۈي چېكتىلىك ئاۋاز مەشقى
80	G چوڭ كۈي چېكتىلىك ئاۋاز مەشقى
81	پارتىزانلار مارشى
82	G چوڭ كۈي ئاكورد مەشقى
82	ئىناق دوستلار
84	G چوڭ كۈي تاق مەرغۇللىتىش مەشقى
84	D چوڭ كۈي تىرىلدىتىپ چېلىش مەشقى
85	D چوڭ كۈي پەللىمە ئاۋاز تىرىلدىتىپ چېلىش مەشقى
86	D چوڭ كۈي بارماق مەشقى
87	b كىچىك كۈي پەللىمە ئاۋاز مەشقى
88	خۇشال ساز
89	D چوڭ كۈي ئىلىپ چېكىش مەشقى
90	D چوڭ كۈي بارماق مەشقى
91	G چوڭ كۈي تۇتاشما ئاۋاز مەشقى
91	D چوڭ كۈي ئۇلانما ئاۋاز مەشقى
92	G چوڭ كۈي تېيىلغۇ، بىزەك ئاۋاز مەشقى
93	D چوڭ كۈي تۇتاشما ئاۋاز مەشقى
94	D چوڭ كۈي تۇتاشما، تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى
94	D چوڭ كۈي تېيىلغۇ، چېكتىلىك ئاۋاز مەشقى
95	G چوڭ كۈي بىزەك ئاۋاز مەشقى
96	G چوڭ كۈي تېيىلدۈرۈپ مەرغۇللىتىش مەشقى
96	A چوڭ كۈي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

97	C چوڭ كۇي بارماق مەشقى
98	F چوڭ كۇي بارماق مەشقى
99	d كىچىك كۇي بارماق مەشقى
100	E چوڭ كۇي بارماق مەشقى
101	E چوڭ كۇي بارماق مەشقى

ئۇچىنچى بۆلۈم

104	گۈل - غۇنچە
105	گۈل
108	شۇنچىمۇ
112	سايرىدى خۇشال بۆلبۈل
114	گۈلزارەي
115	ئورما ناخىسى
117	ئازاد زامان
119	خۇشاللىق
121	بىزنىڭ ناخىمىز
124	لەۋەن يالا
126	قاپقارا قوي كۆزلۈكۈم
129	مەن ئۆلەرمەن
131	نودەر ئاكا ناخىسى
132	نودەر ئاكا ناخىسى
133	كۆز ئۇيقۇدا
136	ئاھ، ھېكىم
138	ھارۋىكەش ناخىسى
140	ئالۋان ناخىسى
141	ئا يېي
144	لەيلۇن (1)
146	لەيلۇن (2)
148	نادان
149	ھېي نادان (لەيلۇن 3)
151	گۈل - غۇنچە (لەيلۇن 4)
153	يار سېنىڭ دەردىڭ
155	ئاھ، خېنىم يامانلىماڭ

157	شەرۋانىخان
159	ئاق بېلىق
160	قادىر مەۋلان
162	مودەنخان
164	كۆچا ناخشىسى (1)
166	كۆچا ناخشىسى (2)
168	كۆچا ناخشىسى (3) جانەي
171	كۆچا ناخشىسى (4) نىڭارىمىسەن
174	كۆچا ناخشىسى (5) سەمەنگاھىم
176	كۆچا ناخشىسى (6) مەستۇن ھەيران
179	ئەۋرىشىم
182	چۈڭ خانلەيلۇن
185	كىچىك خانلەيلۇن (1)
187	كىچىك خانلەيلۇن (2)
189	گۈلمەشۇق (1)
191	گۈلمەشۇق (2)
193	گۈل قىسقان مېنىڭ يارىم
195	گۈل شادىخان
197	جىنىم خېنىم
200	ئانارخان (1)
201	ئانارخان (2)
203	مەستۇن ھەيراننىڭ مەرغۇلى



برنس‌هی بولوم

تەمبۇر ھەققىدە قىسىچە چۈشەنچە

ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ئەنئەنئىۋى چالغۇسى تەمبۇر خۇددى جۈجىڭباۋ ئەپەندى «ئۇيغۇر مۇ-قاھىرىنىڭ تارىخى ھەققىدە قىسىچە بايان» ناملىق ماقالىسىدە ئوتتۇرىغا قويغاندەك «ئۇي-غۇر لارنىڭ ئەڭ قەدىمى، ئۇزۇن تارىخقا ئىگە چالغۇلىرىنىڭ بىرى»، «بەش تارلىق چالغۇ ئەسۋاپلىرى ئۇيغۇر لارنىڭ ئەنئەنئىۋى چالغۇ ئەسۋاپلىرى بولۇپ، قەدىمكى كۆسمىن تام سۇ-رەتلىرىدە ئىپادىلەنگەن بەش تارلىق چالغۇ ئەسۋاپلىرى بۇنىڭ دەلىلى. ئۇيغۇرلار بەش تار-لىق چالغۇ ئەسۋاپلىرى ئاساسىدا تەمبۇرنى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىققان»^۱. بەزى تەتقىقات-چىلار بۇ چالغۇنى ئەڭ دەسلەپتە ئەرەبلەر ئىجاد قىلغان دەپمۇ قارايدۇ. لېكىن، ئەرەبلەر ئىشلەتكەن بۇ چالغۇ تۆت ياكى ئالتە تارلىق بولۇپ، ئىككىسىنىڭ شەكىل تۈزۈلۈشى ئوخ-شىمىغاندىن باشقا، ئۇلار تەمبۇر دېگەن بۇ چالغۇنى ناخۇن بىلەن چېكىپ ئەممەس، كامانچە بىلەن ئورۇندايىدۇ. ئۇيغۇر لارنىڭ بۇ چالغۇنى ئەرەبچە «تەمبۇر» دېگەن نام بىلەن ئاتىخىنىغا قاراپلا ئۇنى ئەرەبلەر ئىجاد قىلغان چالغۇ دېيىشكە بولمايدۇ. ئەلۋەتتە، مىلادىيە 10 - ئە-سەرىنىڭ ئالدى - كەينىدە ئىسلام دىنىنىڭ ئۇيغۇرلار رايونىغا كىرىشىگە ئەگەشكەن حالدا، ئەرەب - پارس مەدەننېيتىمۇ بىرلىكتە تارقالدى. ئەرەب - پارس تىللەرلىرى ۋە بەزى ئاتالا-خۇلارمۇ تەدرىجىي حالدا ئىلىم - پەن ساھەسىگە، مەدەننېيت، ئەدەبىيات - سەنئەت ساھە-سىگە، كىشىلەرنىڭ ئىسىملەرىغا، ئۇيغۇر مۇقاملىرى ۋە چالغۇلارنىڭ ناملىرىغا قەدەر سە-خىپ كىردى. شۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئۇيغۇر چالغۇ ئەسۋاپى بولغان تەمبۇرنىڭ ئىسىممۇ ئە-رەبچە ئاتالدى. لېكىن، خۇددى باشتا ئوتتۇرىغا قويغاندەك بۇ ئەھۋال تەمبۇرنىڭ ئەرەب چالغۇسى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاب بېرەلمىيدۇ.

تەمبۇر ھەققىدىكى ئەپسانە - رىۋايەت، تارىخيي ماتپىياللارمۇ تەمبۇرنىڭ ئۇيغۇر چال-خۇلەرى ئىچىدىكى ئورنىنى، ئۇنىڭ تولىمۇ قەدىمى چالغۇ ئىكەنلىكىنى سەممىزگە سالى-دۇ. ئاتاقلىق ئۇيغۇر شائىرى، مۇزىكىشۇناسى موللا ئەسمەتۇللا بىننى نېمەتۇللا مۆجىزى مىلادىيىنىڭ 1854 - 1855 - يىللەرى يازغان «تەۋارىخى مۇسىقىيۇن» دا، «نۇھ ئەلەيھى-سالامنىڭ ئوغلى يافەسىنىڭ تۈرك ئىسىملەك بىر ئوغلى بار ئىدى. خۇدايىتائاللا ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل ئاتا قىلدى. ئۇ بۇ ئوغۇلنىڭ ئىسىمنى خەرىز دەپ قويىدى. بۇ ئوغۇل چوڭ بول-غاندا غىزاغا تۇز سېلىپ يېيىشنى، تەمبۇر، باربىت، ئۇدلارنى ياساپ چېلىشنى كەشىپ قد-لىپ، ئۇنى ئالەم خەلقىگە ئۆگەتتى. ئۇ زامانلاردا ئاتا - ئانىسى، بالىلىرى ئۆلۈپ كەتكەن كىشىلەر مۇسىبەت ماتىمىدە تەمبۇر چېلىپ يىغلاب، ئاندىن ئۆلۈكىنى كۆيدۈرۈدىغان قائىدە بار ئىدى. يەركەنت، خوتەن رايونلىرىنى شۇ خەربىزنىڭ ئەۋلادلىرى ئاۋات قىلغان، ئۇ زامان-

دەن ھازىرغىچە 5850 يىل ئۆتكەن. ئۇ چاغلاردا تەمبۇرغا قوي - ئۆچكىنىڭ ئۆچەي - پەي-لىرىدىن تار ئېشىپ سالاتتى»² دەپ يېزىلغان. مۆجىزى تىلغا ئالغان يەركەنت، خوتمن رايونلىرى شۇ چاغلاردىلا ئۇيغۇر مەدەننېيتىنىڭ شەكىللەنىشىدە زور رول ئوينىغان رايونلارنىڭ بىرى ئىدى. تەمبۇرنىڭ مۆجىزى ياشىغان ۋە مۇشۇ كىتابىنى يازغان ۋاقتىن بەش مىڭ يىل ئىلگىرى مەۋجۇت ئىكەنلىكىنىڭ ئۆزىلا ئۇنىڭ ناھايىتى قەدىمى چالغۇ ئە-كەنلىكىدىن شۇنداقلا ئەرەب دۇنياسى تەمبۇر دېگەن سازنى ئىجاد قىلىشتىن ناھايىتى بۇ-رۇنلا ئۇيغۇرلار رايونىدا بارلىققا كەلگەنلىكىدىن بىزنى خەۋەردار قىلىدۇ. شۇنداقلا، بۇ گەرچە قويوق ئەپسانە تۈسىنى ئالغان بايان بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭدىن تەمبۇردىن ئىبارەت بۇ چالغۇنىڭ تارىخىنىڭ ئۆزۈنلۈقى، كىشىلەرنىڭ كۈندىلىك تۈرمۇشىدا كەم بولسا بولماي-دىغان بىر خىل مەنىۋى قورالغا ئايلىنىپ قالغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ.

يەنە بەزى رئۋايمەتلەرە تەمبۇرنى قەدىمكى گىرىك پەيلاسپى ئارستوتپل (ملادىيىدىن بۇرۇنقى 322 – 384 - يىللار) كەشىپ قىلغان دېيلىدۇ. مۇشۇلارغا ئاساسەن، 17 - ئە-سەرەد بۇخارادا ياشىغان مۇزىكا ئالىمى دەرۋىش ئەلى چاڭى ئۆزىنىڭ «رسالەئى مۇسىقى» (مۇزىكا رسالىسى) ناملىق ئەسەرىدە تەمبۇر ئاتالغۇسىنىڭ ئىتمەلۈگىيىسىنى چۈشەندۇ-رۇپ، تەمبۇر ئاتالغۇسىنىڭ گرېچە سۆز ئىكەنلىكىنى تىلغا ئالىدۇ ۋە تەمبۇرنى «چال-خۇلارنىڭ شاهى» دەپ ئۆستۈن باھالايدۇ³. ئۆزبىكىستانلىق مۇزىكىشۇناس سى. ئەزىزوف ئۆزىنىڭ «ئۆزبېك مۇزىكىسىنىڭ لۇغىتى» ناملىق كىتابىدا بۇ ھەقتە توختىلىپ، «ئۇد، تەمبۇر، چاڭ، ئاي قاتارلىق چالغۇلارنى ئوتتۇرا ئەسەرىدىكى رسالىلار ئاپتۇرى دەرۋىش ئەلى چاڭى ئەڭ قەدىمكى چالغۇ ئەسۋابلىرى دەپ ھېسابلىدى»⁴ دېگەن مەلۇماتنى ئوتتۇرىغا قو-يىدۇ. تېمورىيىلار دەۋرى (1369 – 1506 - يىللار) دە ياشىغان ئاتاغلىق شائىر ئەھمەدى ئۆ-زىنىڭ «مۇنازىرە ۋە مۇباھەسە» ناملىق ئەسەرىدە «تەمبۇرنىڭ ئاجايىپ ئاھاڭى، نالە - زارى تاشىمۇ ئېرىتىۋېتىدۇ»⁵ دەپ يازىدۇ.

ئىتالىيىلىك ساياهەتچى مارکوبولو (1245 – 1294 - يىللار) موڭغول ئىمپېرىيىسىنى ئارىلىغان كۈنلەرە ئىككى تارلىق تەمبۇر چالغان سازەندىلەرنى كۆرگەنلىكىنى يازغان. بىهزادىنىڭ رەسمىلىرىدە شۇ خىل تەمبۇرنىڭ تەسۋىرى بېرىلگەن⁶.

بىز يۇقىرىقى بايانلار ئارقىلىق تەمبۇرنىڭ ئەڭ باشتا ئىككى تاردىن تۈزۈلگەن قەدىمكى چالغۇ ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇيغۇر ئەنئەننۇئى چالغۇلىرى ئىچىدە ئىنساننىڭ يۈرىكىنى تىترەتكۈدەك سېھرىي كۈچكە ئىگە چالغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىۋالايمىز.

يىغىپ ئېيتقاندا، ئۇيغۇرلار ئوتتۇرا ئاسىيادىكى ئەڭ قەدىمكى مەدەننېەتلەك مىللەتلەر-نىڭ بىرى بولۇپ، ئۇلار ئۇزاق ئەسەرلىك تارىخي تەرەققىيات جەريانىدا مول ماددىي، مەند-ۋى مەدەننېەت يارىتىپ، ئوتتۇرا ئاسىيائىنىڭ «مەدەننېەت ئۆستازى»⁷ دەيدىغان شەرەپلىك نامغا مۇيەسسەر بولغان. ئۇيغۇر مۇزىكا سەئىتىمۇ ئۇيغۇر مەدەننېيتىنىڭ مۇھىم بىر تەر-كىبى سۈپىتىدە يۈكىسەك دەرىجىدە تەرەققىي قىلغان. قەشقەر، كۈچا، باي، تۇرپان، قۇمۇل

قاتارلىق يۇرتىلاردىكى ئاسار ئەتىقلەرده، تام رەسىملىرى ۋە قىيا تاش ئويىمىلىرىدا ئەكس ئەتتۈرۈلگەن رەسىملىرىدىكى ساز چېلىپ، نەغمە - ناۋا قىلىپ ئولتۇرغان سازەندىلەرنىڭ چالغۇلىرى قاتارىدا تەمبۇرنىڭمۇ بولغانلىقى، بۇ ھەقتە ئوتتۇرا ئاسىيادىكى تارىخىي ماتې-رىياللاردا كۆپلىگەن خاتىرىلەرنىڭ قالدۇرۇلغانلىقى ئۇيغۇر مىللەي چالغۇلىرى ئىچىدىكى تەمبۇرنىڭ ئۇيغۇر مۇزىكىلىرىدىكى مۇھىم ئورنىنى، ئۇنىڭ ئاۋام - پۇقرا ئىچىدىكى ئىنا-ۋىتنى ۋە ئۇنىڭ ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكىنى دەلىلەپ بېرىدۇ.

تەمبۇرنىڭ ياسلىشى ۋە قۇرۇلمىسى

تەمبۇر ئۇيغۇرلارنىڭ ئەڭ قەدىمكى كلاسسىك چالغۇلرىدىن بىرى بولۇش ھالىتىدە ئۆزىگە خاس مۇكەممەل قۇرۇلما، كۆركەم شەكىل ۋە ياكىراق، يېقىمىلىق، مۇڭلۇق ساداسى بىدە لەن باشقا چالغۇلاردىن ئالاھىدە پەرقىلىنىدۇ.

تەمبۇرنى ئۆزبېك، تاجىك خەلقلىرىمۇ ئۇيغۇرلارغا ئوخشاش قەدىمدىن تارتىپ ئىشلى - تىپ كەلگەن. لېكىن، ئۇيغۇرلار ئىشلىتىدىغان تەمبۇر بىلەن باشقا مىللەتلەر ئىشلىتىددى. غان تەمبۇردا روشنەن پەرق بار. ئالايلىق، ئۆزبېك، تاجىك تەمبۇرلىرىدا ئۈچ تال پولات سىم ئىشلىتىلىنىدۇ. پەدە سانى 17 بىلەن 20 ئارىلىقىدا بولىدى. شەكلى ئۇيغۇر تەمبۇرغا ئوخشدۇ. غاندەك قىلسىمۇ، لېكىن دەستىسى قىسقا، سېپى ئىنچىكە بولىدى. ناخۇنى سىمىدىن ئەمەس، بىلكى پولاتتىن خۇددى ئويماققا ئوخشاش ياسلىنىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا ئەل ئىچىدىكى تەمبۇرلارمۇ بىر - بىرىگە ئوخشاش بولمايدۇ. ئۇلارنى يۇقىرى ئاۋازلىق تەمبۇر، ئوتتۇرا ئاۋازلىق تەمبۇر ۋە تۆۋەن ئاۋازلىق تەمبۇر دەپ بىر نەچىچىگە بولۇشكە بولىدى.

تەمبۇر ئومۇمن ئۆز قۇرۇلمىسىغا لايىق چېلىش ئۇسۇلىغا ئىگە چالغۇ ئەسۋابى بولۇپ، چەكمە چالغۇلار قاتارىغا كىرىدى. مۇنداقچە ئېيتقاندا، تەمبۇر، دۇtar، باربىت، چاڭ، قالۇن قاتارلىق چالغۇلار چېكىپ چېلىنىدۇ. تەمبۇر مەحسوس ياسالغان ناخۇن بىلەن چېلىنىدۇ. غۇلجا شەھىرىدە ياشىغان ھۆسىيەن تەمبۇر (1902 - 1937 - يىللار) دېگەن كىشى تەمە بجۇرىنى زەخەكتە چېلىشنى ئەپسىز كۆرۈپ، 1920 - يىللەرى قولىغا سىم باغلاب تەمبۇر چېلىشنى ئىجاد قىلغان. بۇ سىم ناخۇن دەپ ئاتالغان. 1930 - يىللارغا كەلگەندە بۇ خىل سىم ناخۇن ئىلى رايوندا رەسمىي ئومۇملاشقان. ئەلۋەتتە، ناخۇن پارسچە تىرناق دېگەن سۆز بولۇپ، ئەينى زامانلاردا تەمبۇردا تەبىقانداق باشقا ئەسۋابىسىز ئوڭ قول بىگىز بارماق - نىڭ تىرىنىقى بىلەن چالغىلى بولىدىغانلىقىنى پەرەز قىلغىلى بولىدى. مۇشۇ تۈپەيلى، تىر - ناق بىلەن چېلىش تەدرىجىي يوسۇندا سىم ناخۇن بىلەن چېلىشقا كۆچكەن.

تەمبۇر يۇقىرىدا تىلغا ئالغاندەك، قۇرۇلما جەھەتتىن ساتار، دۇtar، باربىتقا ئوخشاپ كېتىدى. لېكىن بۇ چالغۇلار ئۆزئارا بىر - بىرىدىن بېشىنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى، دەس - تىسىنىڭ ئۇزۇن - قىسىقلىقى، تارلىرىنىڭ ئورۇنلىشىشىنىڭ ئوخشىماسلىقى، پەدىلىرى - نىڭ ئاز - كۆپلۈكى، ئاۋاز تۈسىنىڭ ئوخشىماسلىقى قاتارلىق جەھەتتە پەرق قىلىنىدۇ.

1. تەمبۇر چالغۇسىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىشى

تەمبۇر ئۇيغۇر ئەنئەنئىۋى مىللېي چالغۇلىرى ئىچىدە ئاۋازىنىڭ جاراڭلىق، مەرداň، جازبىلىكلىكى بىلەن دىققەتكە سازاۋەر. ئۇ ساتارغا قارىغاندا ئۆزۈنراق، زىلۋاراق بولىدۇ. تەڭشەش بىلەن ئاۋاز تۈسىمۇ باشقۇ چەكمە چالغۇلاردىن پەرقلىنىدۇ. لېكىن ئۇ ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىنىڭ ئاھاڭلىرىغا ئەڭ مۇۋاپىق تەڭكەش قىلىنىدىغان چالغۇ بولغاچقا، ئۇي-غۇرلارنىڭ نەچە مىڭ يىللې ئىجتىمائىي تۇرمۇشى، جەڭگىۋار ھاياتى ۋە ناچار جۇغراپ-يىلىك مۇھىت بىلەن بولغان كۈرەشلىرىدە ئۇلارنىڭ قايغۇ - ئەلەملىرى، ئازاب - ئوقۇبەت-لىرى، غەزەپ - نەپەرتلىرى، شاد - خۇراملىقى، توى مەرىكىلىرى، مەشرەپ سورۇنلىرى، باغ سەيللىرىدە ئۆزىدىكى ئۆزگىچە پۇراق بىلەن يالغۇز سازەندىلەرنىلا ئەمەس، ئاڭلىغۇ - چىلارنىمۇ ئۆزىگە مەھلىيا قىلغان. بۇ ھەقتە «تەۋارىخى مۇسىقىيۇن» دا: مەۋلانە ساھىب بەلخى «تەمبۇرنى سېھىرلىك بىر تەرزىدە سۆزلىتەتتى. بابۇر شاھ ئۇنىڭدىن بىردىمەمۇ ئایا-رەلمایتتى ... بىر كۇنى كابۇل شەھىرىدىكى بىر باغدا شاھانە ئولتۇرۇش ئۇيۇشتۇرۇلۇپ، ئۇلۇغ زاتلار، ئەمسىر - ۋەزىرلەر، ئۆلىما ۋە ئەۋلىيالارنىڭ ھەممىسى يىغىلدى ... بابۇر شاھ مۇزىكىغا ئىشارەت قىلغانىدى، بۇ ئەزىز تەمبۇرنى قولىغا ئېلىپ چۆل ئىراق مۇقامىغا چە-لىشقا باشلىدى. مۇزىكا ئىككىنچى ئەۋجىدىن ئۆتۈپ ئۇچىنچى ئەۋجىگە يەتكەندە بىر بۇلبۇل كېلىپ تەمبۇرنىڭ قولىقىغا قوئۇۋېلىپ سايراشقا باشلىدى. مەجلىس ئەھلى چۇقان - سۇ-رەن كۆتۈرۈشتى. بىرمۇنچە كىشىلەر يىغلاپ بىھوش بولۇپ يىقىلىشقا باشلىدى. بۇلبۇل يىراقىن ئۇچۇپ كېلىپ تەمبۇرغا ئۆزىنى ئۇرۇشقا باشلىدى ۋە يەتتە - سەككىز قېتىم ئۇ- زىنى تەمبۇرغا ئۇرۇغاندىن كېيىن يەرگە چۈشۈپ ئۆلدى»^④ دەپ يېزىلغان.

ئۇيغۇر چالغۇلىرى جۇملىدىن تەمبۇر مۇشۇنداق سېھىر كۈچكە ئىگە بولغان بولسىمۇ، لېكىن ئۆتكەن ئەسirنىڭ كېيىنكى يېرىمىدىن ئىلگىرى ئۇنىڭ شىنجاڭنىڭ ھەرقايىسى رايونلىرىدىكى ئۆمۈمىلىشىش ئەھۋالى ئوخشاش بولمىغان. مەسىلەن: مەيلى كلاسسىك ئون ئىككى مۇقام ياكى يەرلىك مۇقاملارنى ئورۇنداشتا بولسۇن، مەيلى يەرلىك مەشرەپ ۋە ئەمەل-نەغمىلەرde بولسۇن، ھەرقايىسى رايونلاردىكى چالغۇلارنىڭ ئىشلىتىلىشىدە مەلۇم پەرق ساقلانغان. قۇمۇل رايونىدا قۇمۇل غېچىكى، قەشقەر رايونىدا راۋاب، تۇرپاندا ناغرا - سۇ-نai، دولان مۇقاملىرىدا دولان راۋابى ۋە قالۇن ئاساسلىق چالغۇ ئورۇنىدا تۇرۇپ كەلگەن. كلاسسىك ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىنى ئورۇنداشتىمۇ قەشقەر رايونىدا ساتار، ئىلى رايوا-نىدا تەمبۇر ئاساسلىق چالغۇ بولغان. ئېينى چاغدا ئىلىدا ئۆتكەن ئاتاقللىق چالغۇچىلاردىن ھەسەن تەمبۇر، روزى تەمبۇر، ھۇسىيەن تەمبۇر، سۇلتانمۇرات، جامى ئاكا، مەتتاھىر، غۇ-پۇر يۈسۈپ، ئابدۇنەبى قاتارلىقلار كېيىنكى ئەۋلادلارنىڭ تەمبۇر ئورۇنداش ماھارىتىگە چوڭقۇر ئاساس سالغان. 1958 - يىلى ئۇرۇمچىدە سەنئەت ئوتتۇرا تېخنىكومى - شىنجاڭ

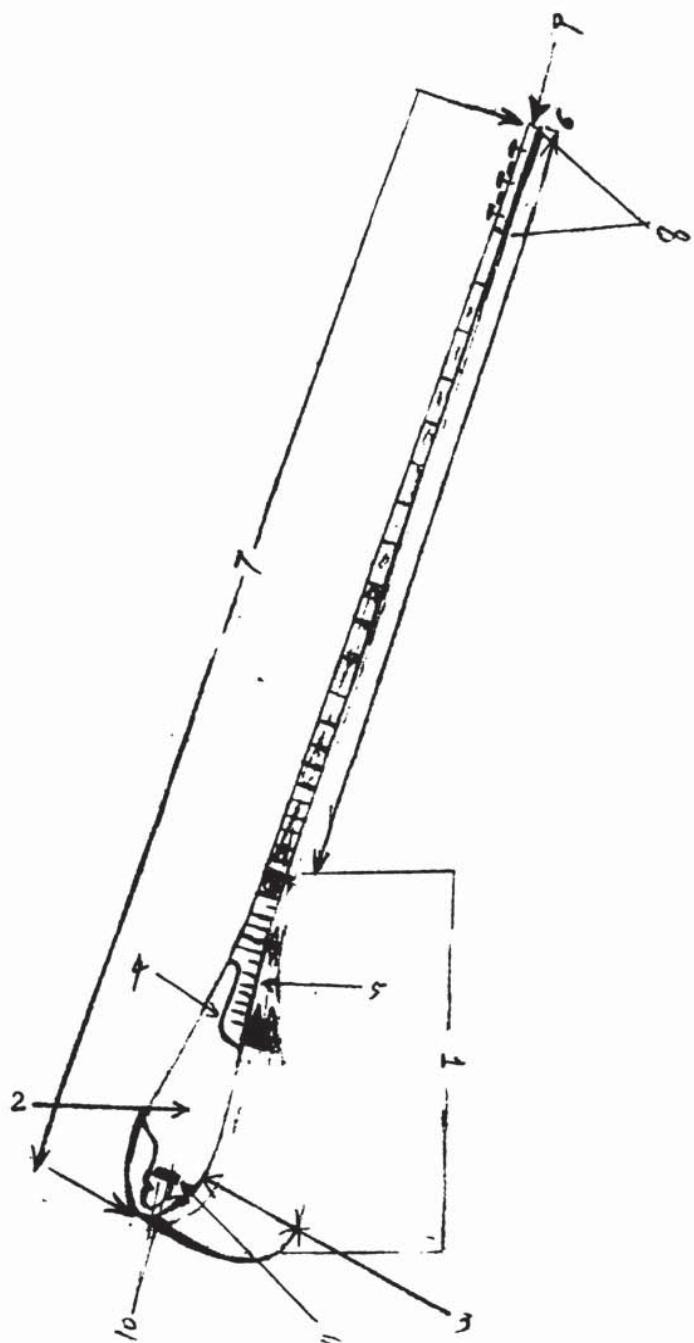
سەنئەت مەكتىپى قۇرۇلۇپ، 1960 - يىلى شىنجاڭ سەنئەت ئىنىستىتۇتى دەرىجىسىگە كۆ - تۈرۈلگەندىن كېيىن، مۇزىكا فاكۇلتېتىدىكى مىللەي مۇزىكا ئوقۇتۇشىدا تەمبۇر چېلىش كەسىپ تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدى. مۇساجان روزى، ھۆسەنجان جامىيلەرنىڭ تەمبۇر ئو - رۇنداشتىكى ماھارىتى دەرسلىككە كىرگۈزۈلدى. شۇنداقلا ھەرقايىسى جايىلاردىكى تەمبۇر ھەققىدىكى تونۇش ۋە تەمبۇرنىڭ قۇرۇلمىسىدىكى پەرقەرنىڭ ئوخشىما سلىقىغا ئاساسەن، تەمبۇردىن ئىبارەت بۇ چالغۇنى ئەتراپلىق تەتقىق قىلىش قىزغىنلىقى بارلىققا كەلدى.

ئۆتكەن ئەسەرىنىڭ 1970 - يىللەرىدىن ئىلگىرى تەمبۇر قۇرۇلما جەھەتتىن چوڭ - كىچىكلىكى، ئۆزۈن - قىسىقلقى، چېلىش ئۆسۈلى جەھەتتىلا پەرقەلىنىپ قالماي، ئاۋاز دائىرسى، سازلىنىشى جەھەتلەردىمۇ ئوخشاش بولمىغاچقا، بۇ ئەھۋال سەنئەت ئوقۇتۇشى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلارنى جۈملەدىن مۇزىكا ئوقۇتقۇچىلىرىنى، تەمبۇر ئورۇندىيدىغان مۇزىكانىتىلارنى تەمبۇرنى ئىسلاھ قىلىش ھەققىدە ئويلىنىشقا مەجبۇرلىدى. ئالايلىق: 60 - يىللاردا قەشقەر رايونىدىكىلەر تەمبۇرنى ئادەتتىكى تەمبۇر ۋە ئىلى تەمبۇرى دەپ ئايىرغان. ئىلى تەمبۇرى نىسبەتنەن چوڭراق، قەشقەر تەمبۇرى كىچىكەك، نازۇكراق بولغان. قەشقەر تەمبۇرى ئوتتۇرىدىكى بىر تار بىلەن ئالدىدىكى ئىككى تار ئوخشاش سازلانغان. ئارقا بىر جۇپ تار بەش گرادۇس مۇناسىۋەتتە سازلانغان. چالغاندا زەخىمك بىلەن چېلىنغان. بۇ ئەھۋالمۇ ئەل ئىچىدىكى تەمبۇر چالغۇسىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش لازىملىقىنى ئىپادىلىگەن.

يەنە بىر ئەھۋال شۇكى، ئۇ چاغدىكى تەمبۇرلارنىڭ پەدىسى زەي بىلەن باغلەنلىپ كەل - گەن. زەي بىلەن باغلانغان پەدىسىنىڭ ئاسان ئۇپراپ كېتىدىغانلىقى، تەمبۇرنىڭ ئېڭىز ئاۋاز دائىرسىدىكى چاپلانغان قومۇش پەدىلىرىنى باسقاندا ئاۋاز تۇتۇق چىقىدىغانلىقى، تەمبۇرنى چېكىپ چېلىش جەريانىدا ئوڭ قول خەركىنىڭ كەينىدىكى سىمغا تېڭىپ كەتسە ئاۋازنىڭ ئۆزگەرىپ، سازلىنىش ھالىتىنىڭ بۇزۇلىدىغانلىقى قاتارلىق ئاجىزلىقلار ئوقۇت - قۇچىلار ۋە مۇزىكانىتىلارنىڭ تەمبۇرنى ئىسلاھ قىلىش ئىرادىسى تېخىمۇ چىختقان. نەتىجە - دە پىشىقەدەم مىللەي مۇزىكا ئۇستازى مۇساجان روزى ئالدى بىلەن تەمبۇرنىڭ پەدىسىنى خەمىيلىك تالا بىلەن باغلەنغان. تەمبۇرنىڭ بوغۇزىدىكى يۈزلىك ئاۋاز قىسىمغا قوشۇمچە يۈزلىك سېلىپ، تەمبۇر خەركىنىڭ كەينىگە بىلىق شەكىللەق ئالىقانلىق ئورنىتىپ، تەم - بىورنى ئەسلىي ئۆزۈنلۈقىدىن 10cm ئەتراپىدا قىسقارتقان. يۈزلىكىگە سېلىنىدىغان ئۈچمە يۈزلىك ئورنىغا تۇڭمۇ ياغىچى (銅木) دىن يۈزلىك سېلىپ، تەمبۇرنى تېخىمۇ كۆركەم، چە - لىشقا ئەپلىك، ئاۋازى ياخراق، پەدىلىرى ئۇپرىمايدىغان ھالەتكە كەلتۈرگەن. 1960 - يىللار - دىن باشلاپ ئېلىپ بېرىلغان بۇ ئىسلاھات ئالدى بىلەن شىنجاڭ سەنئەت ئىنىستىتۇتىدا ياخ - شى ئۇنۇمگە ئېرىشكەن. 1970 - يىللارغا كەلگەندە جەمئىيەتكە يۈزلىنىپ، ئاپتونوم رايون تەۋەسىدىكى ھەرقايىسى ئۆمەكلەر، سازەندىلەر، ئەلنەغمىچىلەر ئورتاق ئىشلىتىدىغان بولغان. ھەتتا قوشنا دۆلەتلەردىمۇ مۇشۇ خىل تەمبۇر ئومۇملاشقان.

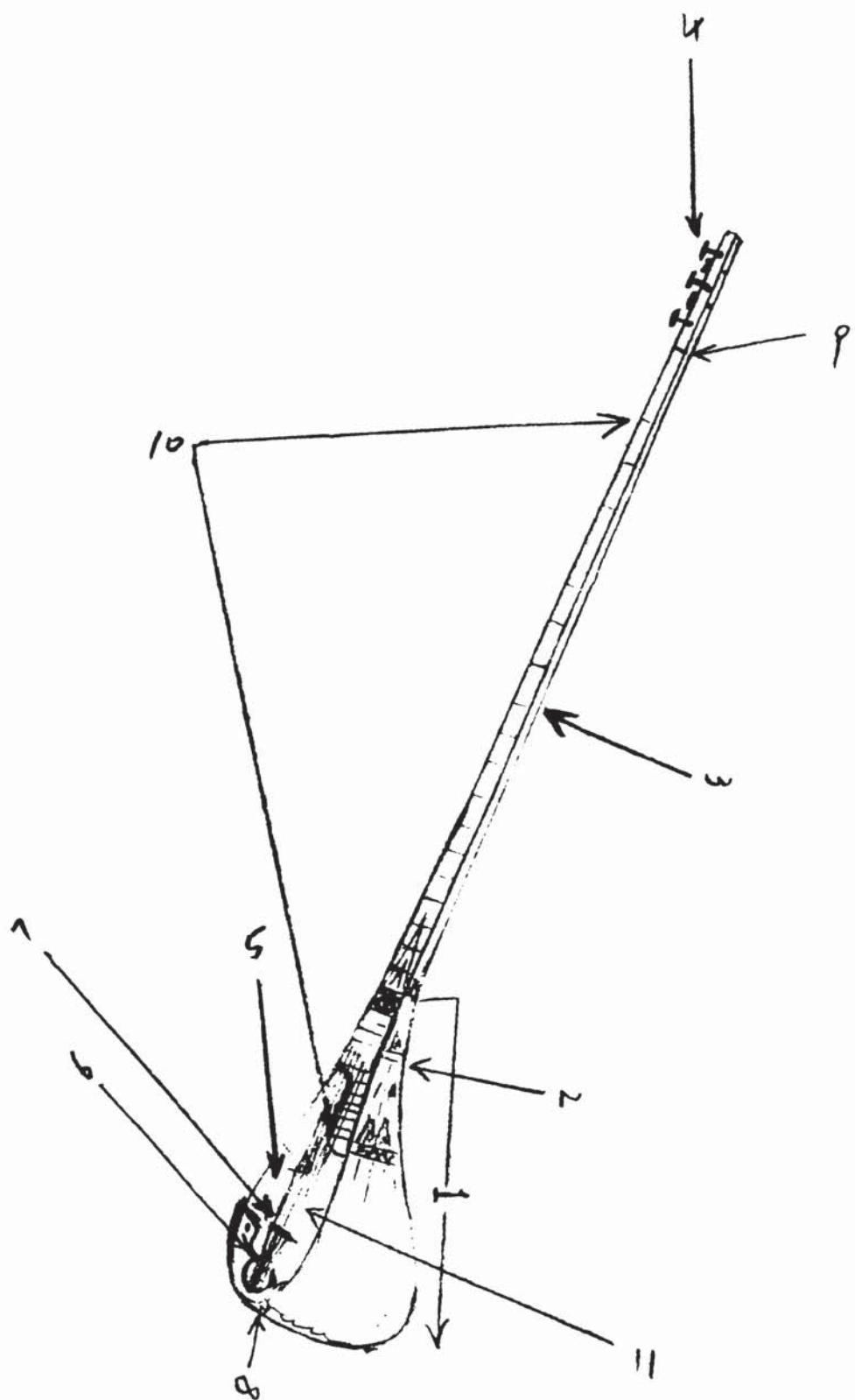
2. تەمبۇرنىڭ ئۆلچەملىك قۇرۇلمىسى

تەمبۇر ئىسلاھ قىلىنغاندىن كېيىن، قۇرۇلما ئۆلچىمى جەھەتتە ئاساسەن تۆۋەندىكىچە بىرلىككە كەلتۈرۈلدى:



- ① تەمبۇر بېشىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 17cm — 16cm — 42cm — 17cm
- ② يۈزلۈكىنىڭ كەڭلىكى 14cm
- ③ بېشىنىڭ چوڭقۇرلۇقى 8cm
- ④ بوغۇز يۈزىنىڭ كەڭلىكى 18cm
- ⑤ بوغۇز ئايلانىم
- ⑥ تەمبۇر دەستىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 100cm
- ⑦ تەمبۇرنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 142cm — 138cm
- ⑧ قۇلاق ئورنىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 3.5cm
- ⑨ تەمبۇر دەستىسىنىڭ ئۇچىملىكى 1.5cm
- ⑩ خەرەكىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 2cm
- ⑪ خەرەكىنىڭ ئېگىزلىكى

1) تەمبۇر قۇرۇلمىسىدىكى بۆلەكلەرنىڭ ناملىرى



- ① تەمبۇر بېشى ② تەمبۇر بوغۇزى (بويىنى) ③ تەمبۇر دەستىسى (سېپى) ④ تەم-
بۇر قۇلىقى ⑤ تەمبۇر يۈزلىكى ⑥ ئالقانلىق ⑦ خەرەك ⑧ سىم ئىلغۇ (تار ئىلغۇ)
⑨ باش خەرەك ⑩ ئومۇمىي پەدىلەر ⑪ تار (ئالدى، ئوتتۇرا، كەينى تارلار)

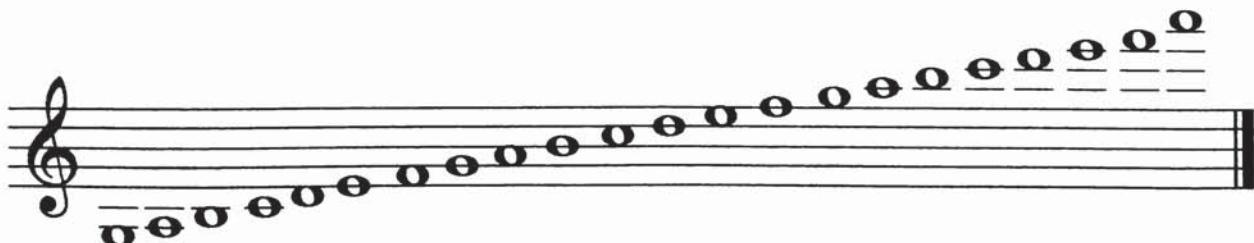
(2) تەمبۇرنىڭ ياسلىشى

تەمبۇر ئۇزاق تارىخىي جەريانلاردىن بۇيان ئاساسەن ئۈجمە ياغىچىدىن ياسلىپ كەلـ. گەن، ئايىرمەن ئۆرۈك ياغىچى، چىنار ياغىچى ۋە باشقا ياغاچلاردىن ياسالسىمۇ، لېـ. كىن ئۈجمە ياغىچىدىن ياسالغان تەمبۇر يەنلا ئاساسىي ئورۇندادا تۇرىدۇ. ئۈجمە ياغىچى قۇرۇغاندىن كېيىن ياسالغان تەمبۇر ھەم يەڭىل بولىدۇ، ھەم قېيىپ كەتمەيدۇ، ياكى بولمىسا يېرىلمائىدۇ. ۋاقتى ئۇزارغانسىپرى تاشقى كۆرۈنۈشىمۇ چرايلىق بولۇپ كېتىدۇ.

(3) تەمبۇرنىڭ سازلىنىشى ۋە ئاؤاز دائرىسى

تەمبۇرنىڭ ئاؤازى ئاساسەن ئورتا ئاؤازغا مایىل بولىدۇ. قەشقەر رايونىدا دەسلەپ ياسالـ. غان تەمبۇردا پەقت 17 ياكى 18 پەده بولۇپ، ئۇ تەمبۇرنىڭ سازلىنىشى ۋە ئاؤاز دائرىسىـ. مۇ ھازىرقى تەمبۇر لارنىڭكى ۋە خىشىمىغان. ئۆتكەن ئەسىرنىڭ كېيىنكى يېرىمىغا كەلـ. گەنە تەمبۇرنىڭ سازلىنىشىدا ئۆزگەرىش بولغان ھەممە ئاؤاز دائرىسىكە بىر ئوكتاوا قوشۇلۇپ، بۇرۇنقى ئىككى ئوكتاوادىن ئۈچ ئوكتاواغا كۆپىيگەن. پەدىلىرىمۇ بۇرۇنقى 17 - 18 پەدىدىن 34 پەدىگە يەتكەن. بۇ ئەلۋەتتە بىز يۇقىرىدا تىلغا ئالغان ئىسلاھاتنىڭ نەتىجىسىـ.

تەمبۇرنىڭ سازلىنىشى ئۇنىڭغا ئىشلىتىدىغان سىم تار بىلەنمۇ مۇناسىۋەتلىك بولىدۇ. تەمبۇرنىڭ ئالدى تەرىپىدىكى بىر جۇپ تار بىلەن ئوتتۇرىدىكى تارغا ئاساسەن 32 نومۇرلۇق سىم سېلىـ. نىدۇ. تارلارنىڭ سازلىنىشىدا ئوتتۇرىدىكى تار روپالنىڭ كىچىك ھەرپلىك گۇرۇپپىسىدىكى d ئاؤازغا، ئارقىدىكى تار d ئاؤازدىن 4 گرادۇس تکۋەن بولغان چوڭ ھەرپلىك گۇرۇپپىسىدىكى A ئاؤازغا، ئالدىدىكى تار d ئاؤازدىن 5 گرادۇس تکۋەن بولغان چوڭ ھەرپلىك گۇرۇپپىسىدىكى G ئاؤازغا تەڭ قىلىپ سازلىنىدۇ. ئارقا تەرىپىدىكى سىم تار سېل توم بولۇپ، ئۇنىڭغا 31 رەزمىرلىك سىم ئىشلىتىلىدۇ.



تەمبۇرنىڭ ئاؤازى ئەسىلەدە ئورتا ئاؤاز گۇرۇپپىسىغا كىرىدۇ. لېكىن ھازىر نوتا ئىشـ. لىتىشكە قۇلايلىق بولۇش ئۈچۈن g نوتا كۈلىچى بويمىچە ئەسىلىي ئورۇندىن بىر ئوكتاوا يۇـ. قىرى كۆتۈرۈپ ئىشلىتىلىۋاتىدۇ.

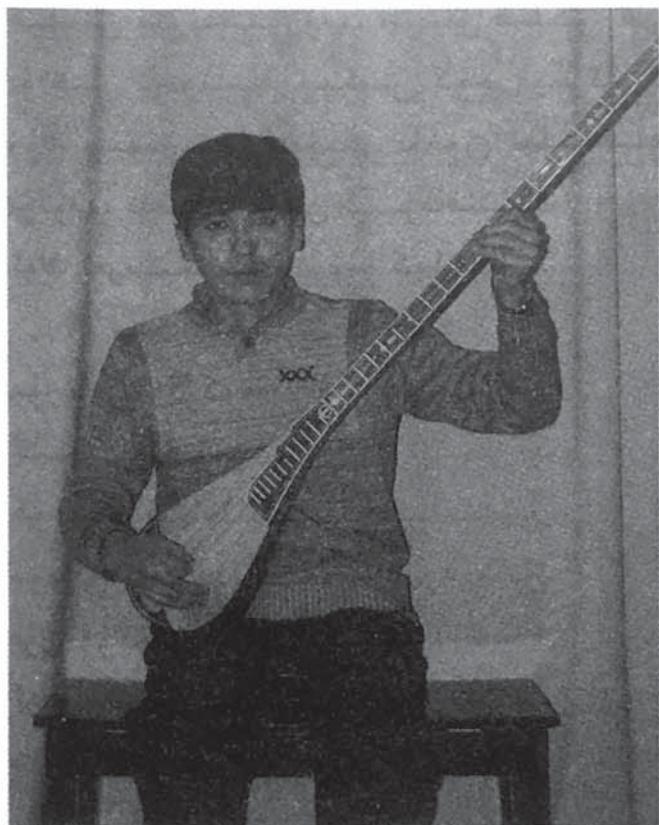
تەمبۇردا ئادەتتە كىچىك ھەرپىلىك گۇرۇپپىدىكى d دىن باشلاپ ئىككى ئوكتاۋا ئارىلىقى يەنى كىچىك ھەرپىلىك 1 - گۇرۇپپىغىچە بولغان ئارىلىق كۆپ ئىشلىتىلىدۇ.

تەمبۇردىكى ئالدى بىر جۇپ (A) تار ئاساسى مېلودىيىنى ئورۇندايىغان يەنى تەمبۇردا كۆپ ئىشلىتىلىدىغان تار بولىدۇ. ئوتتۇرا تار (d) بىلەن ئارقا بىر جۇپ تار (G) ساپ 5 گرادۇسلۇق گارمونىك مۇناسىۋەت ئارقىلىق مېلودىيىنى تولۇقلاش، مېلودىيىگە ھۆسنى قوشۇش، رېزونانس يەنى بىرىكمە سادا بېرىش رولىنى ئوينايىدۇ. ئەلۋەتتە، بۇ خىل بىرىكىش ئۆزئارا ماسلىشىدىغان كۈيلىرنى، كۆپ ھاللاردا G ۋە d دىن ئىبارەت چوڭ - كىچىك كۈي - لەرنى كۆزدە تۇتىدۇ.

3. تەمبۇر چېلىشنىڭ ئاساسىي قائىدىلىرى

تەمبۇرنى چېلىش يەنى تەمبۇر بىلەن ئاھاڭ ئورۇنداشتا ئالدى بىلەن تەمبۇر توغرى، ياخشى سازلانغان بولۇشى كېرەك. تەمبۇر توغرى سازلانمىسا ماھارەت بىلەن چالغاندىمۇ يې - قىملىق ئاۋااز چىقىشى ناتايىن. ئەگەر تەمبۇر توغرى، ياخشى سازلانغان بولسا، ئۇنىڭغا ئو - رۇندىغۇچىنىڭ ماھارتى قوشۇلسا، تەمبۇر ئورۇنداشتا كۆزلىگەن مەقسەتكە يەتكىلى بولىدۇ. ئاڭلىغۇچىلارمۇ رازى بولىدۇ.

1) ئولتۇرۇش قائىدىسى



تەمبۇر ئورۇنداش يەنى تەمبۇر چالغاندا ئادەتتە ئورۇندۇقتا دۇرۇس ئولتۇرۇپ، تە - بۇرنى ئوڭ يوتىنىڭ ئۇستىگە قويۇپ سول قولدا تەمبۇرنىڭ دەستىسى تۇتۇلىدۇ. ئىلا - گىرى كۆپىنچە كىشىلەر تەمبۇر چالغاندا ئوڭ پۇتنى سول پۇتنىنىڭ ئۇستىگە ئېلىپ تەمبۇرنى ئوڭ يانپاش بىلەن ئوڭ يوتىنىڭ ئارىلىقىغا ئېلىپ چالاتتى. بۇنداق ئولتۇ - رۇشتىكى مەقسەت تەمبۇرنىڭ ئۈچۈن. لېكىن - تۆۋەن چۈشۈپ كەتمەسىلىك ئۈچۈن. خىلاب بولغاچقا، ھازىر ئومۇمەن دۇرۇس ئولتۇرۇشقا ئادەتلەندۈرۈلۈۋاتىدۇ مۇزىكا چې - لىش جەريانىدا دۇرۇس، مۇۋاپىق ئولتۇرمىسا

يەنى ئوڭ يانپاش ئادەتتىن تاشقىرى كۆتۈرۈلۈپ كەتسە ئۇ ھالدا سەت، كۆرۈمىسىز قىياپەت پېيدا بولۇپ كىشىلمىرىگە غەلتىه كۆرۈنۈش پەيدا قىلىپ قويىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن دۇرۇس ئول - تۇرۇشقا ئادەتلەنىش لازىم. ئىمكانييەت بولسا ئوڭ پۇتنى سول پۇت ئۇستىگە ئالماي، ئوڭ پۇتنى سەل كۆتۈرۈپ تەمبۇرنى مۇقىم توختىتىشقا ئادەتلەنسە تېخىمۇ ياخشى.

2) ناخۇن ياساش قائىدىسى

تەمبۇر چېلىشتا ناخوننىڭ رولى ئىنتايىن مۇھىم ئورۇن تۇتىدۇ. ناخۇن ئادەتتە 28 - نومۇرلۇق گاڭ (پولات) سىمدىن ياسىلىدۇ. ناخۇننى ھەربىر تەمبۇر چالغۇچى ئۆزىنىڭ تەم - بۇر چەككۈچى بېگىز بارماقنىڭ چوڭ - كىچىكلىك ئەھۋالغا ماسلاشتۇرۇپ ياسىۋىدۇ. ئالدى بىلەن ئوڭ قول بېگىز بارماقنىڭ (تەمبۇر چەككۈچى بارماقنىڭ) بىرىنچى ئۆگىسى - گە ئادەتتىكى يىپىنى 4 - 5 يۆگەپ باغلەنىدۇ. ئاندىن ياسالغان تىرناقنىڭ ئىككى يېنىدىن ئۆتكۈزۈپ ئېلىپ قويىدىغان ئىككى ئۈچى باغانلىغان يىپقا ئېلىپ قويىمىز. شۇ چاغدا نا - خوننىڭ ئۈچى تىرناق ئاستىدىن 4 - 5 مىللەمپىتىر ئەتراپىدا چىقىپ تۇرىدۇ. ئاشۇ چە - قىپ تۇرغان ئورۇن بىلەن تەمبۇر سىمنى چېكىش، ئېلىش، مەرغۇللەتىش ۋە باشقى تېخ - نىكىلار ئارقىلىق تەمبۇر چېلىنىدۇ. ھازىر تەمبۇر چالغۇچىلار قوللىنىۋاتقان ناخونلار تۇ - ۋەنكى ئۈچ خىلغا مۇجەسسىمەنگەن، بىرىنچى خىلى (A) شەكىللىك بولىدۇ. ئىككىنچى خىلى (B) شەكىللىك بولىدۇ. ئۈچىنچى خىلى (C) شەكىللىك بولىدۇ. ئۇزۇن مۇددەتلەك ئوقۇتۇش جەريانىدا، تەتقىق قىلىش ئارقىلىق، بىرىنچى خىل شەكىل بىلەن ئىككىنچى خىلىنى بىرلەشتۈرۈپ، سىناق قىلىش ئارقىلىق ئۈچىنچى خىلى قوللىنىۋاتىدۇ. چۈنكى بۇ خىل ناخوننىڭ چېكىش كۈچى بىرئاز كۈچلۈكىرەك بولىدۇ. ئاۋازنى دانىمۇ - دانە، سۇ - زۇك چىقىرىشقا ئەپلىك. ناخۇن ئىلمىكىنىڭ ئىچ تەرىپى 3 - 4 مىللەمپىتىر قىسىقىراق



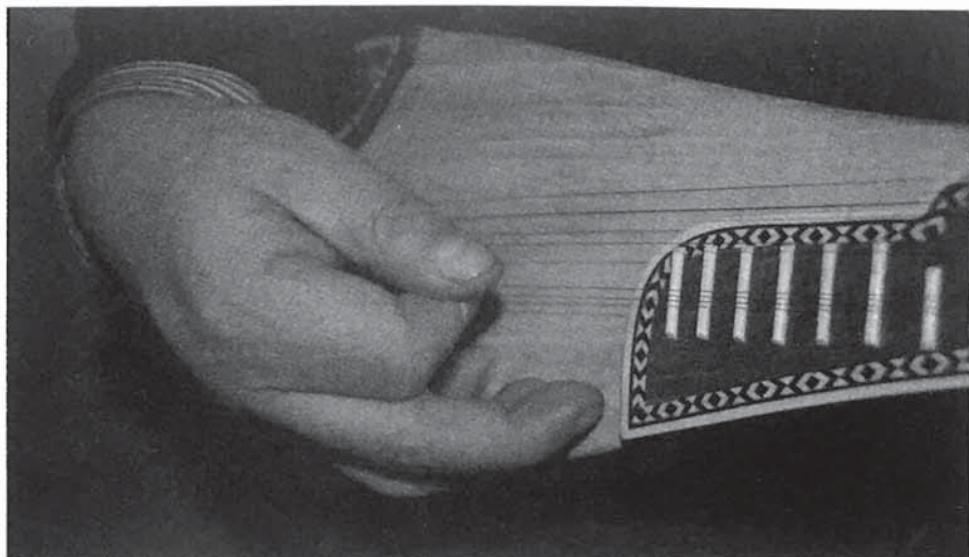
بولۇپ، ناخۇن ئۈچى تىرناقنىڭ ئوڭ تەرىپىگىرەك توغرا كېلىدۇ.
1. چېكىپ چېلىش: بۇنىڭدا تەم - بۇرغا كۈچلۈكىرەك ناخۇن ئىشلىتى - لىدۇ. چالغۇچىدىن ئەتراپىلىق ۋە كۈچلۈك ھاياجان تەلەپ قىلىنىدۇ. مۇنداق ئەھۋالدا چالغۇچى چوقۇم پۇ - تۇن ۋۇجۇدى بىلەن بېرىلىپ، ئۆزى ئورۇنداؤانقان ئاھاڭنى چىن قەلبى - دىن ياقتۇرۇپ، ناخۇننى چىڭ ئۇ -

رۇش، قاتتىق چېكىش ئارقىلىق ئوبراز يارتىش كېرەك. بولۇپىمۇ «ئەجەم»، «نەم پەدە» گە ئوخشاش شوخ كۈيلەر ۋە بەزى مەرغۇللارنى ئورۇنداشتا چېكىشنى كۆپ ئىشلىتىش ئارقىلىق كۈيگە مۇڭ كىرگۈزۈشكە ۋە ئۇنى تەسىرلەندۈرۈش كۈچىگە ئىگە قىلىشقا توغرا كېلىدۇ.

2. ئىلىپ چېلىش: بۇ خىل ئورۇنداشتا رىتىم، سۈرئەت، ئاھاك تۈرلىرىگە ئالاھىدە ئەھە- مىيەت بېرىش، باشلىنىش، ئەۋجىگە چىقىرىش ۋە چۈشورگىسىنى چېلىشتا ھەركەت بىر خىل بولۇش، كۈي بۆلەكلىرى ئېنىق بولۇشى ۋە جۇملە بۆلۈنۈش قائىدىلىرىگە رىئايە قىلىش تەلەپ قە- لىنىدۇ. بۇ خىل ئۇسۇل ئاددىي، چوڭ - كىچىك خەلق ناخشا - مۇزىكىلىرىدا كۆپ قوللىنىلىدۇ.



3. مەرغۇللىتىش: ئاۋاز ۋاقىتلەرنى ئۇششاقلاش ئارقىلىق ئادەتتىكى چېلىش بىلەن چېكىپ ئىلىشنى بىرلەشتۈرۈشى، كۈيلەرنىڭ بېشىنى ناخۇن بىلەن باشلاپ سالماق ھەر- كەت قىلىش تەلەپ قىلىنىدۇ. مەرغۇل قىلىش يەنى مەرغۇللىتىش پاساھەتلىك ئورۇنداش بولۇپ، ئوڭ قولنى تەمبۇرنىڭ بوغۇزنىڭ تۈۋىگە ئەكىلىپ ئاۋازلارنى پارچىلاپ يۇمىشاق چېكىش ئىنتايىن مۇھىم. سول قولنىڭ تۆت بارمىقى ئارقىلىق پەدىلەرنى تىترىتىپ چې- لىش، مۇڭلۇق ئاۋاز چىقىرىشمۇ مەرغۇللىتىپ چېلىشتىكى دىققەت قىلىشقا تېڭىشلىك ئۇسۇل ھېسابلىنىدۇ.



4. بەلگىلەر ھەققىدە ئىزاهات

1) ئوڭ قول بەلگىلىرى

- 1) ٨ نۇقىلاش بەلگىسى. بىگىز بارماقنىڭ تىرىنلىقى باش بارماقنىڭ ئالقان گۆشىگە تۇتاشتۇرۇلىدۇ. بىگىز بارماقنىڭ كۈچىنىشى ئارقىلىق سىم تارغا ئۇرۇلۇش چېكىش دەپ ئاتىلىدۇ. بۇنىڭ بەلگىسى دەل ناخۇنىڭ ئۇچىغا ئوخشىپ كېتىدۇ.
- 2) ٨ قاتتىق چېكىش بەلگىسى. قاتتىق چېكىش دەل يۇقىرىدىكى چېكىشنىڭ ئۆزى بولۇپ، بىگىز بارماقنىڭ كۈچىنىشى ئادەتتىكى چېكىشكە قارىغاندا نىسبەتنەن كۈچلۈك ھەم كەسکىن بولغاچقا، بۇنى پەرقىلەندۈرۈش ئۇچۇن چېكىش بەلگىسىنىڭ ئاستى تەرىپىگە بىر چېكىت قويۇلۇدۇ.
- 3) ٧ ئىلىش بەلگىسى. سىم تار چېكىلىپ تۆۋەن چۈشكەندىن كېيىن دەرھال كەينىگە قايتىش ئارقىلىق ئىلىش ھەرىكتى شەكىللەنگەن بولغاچقا، بەلگىدىمۇ چېكىش بەلگىسى - نىڭ تەتۈرى قوللىنىلىدۇ.
- 4) ٧ نۇقىلاپ ئېلىش بەلگىسى: ھەم چېكىدىغان ھەم ئىلىدىغان ھەرىكتەت. ئۆزۈلمىي داۋاملاشقان چاغدىكى ھەرىكتەت چېكىپ ئېلىش بولىدۇ ھەمەدە چېكىش ۋە ئىلىشنىڭ بەلگىسىنى تەڭ ئىشلىتىش بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.
- 5) ٨ ٧ قاتتىق چېكىپ ئېلىش بەلگىسى: قاتتىق چېكىش ھەرىكتىنىڭ ئارقىسى - دىنلا ئىلىش ھەرىكتى ئۆلىنىپ كېلىدىغان بولغاچقا، بۇ ھەرىكتە ٧ ٨ بەلگىسى بىلەن ئىلىنىدۇ.
- 6) ٧ ٨ ئېلىپ چېكىش بەلگىسى: ئەگەر ئىلىش ھەرىكتى ئالدىدا كېلىپ، چېكىش ھەرىكتى كەينىدە كەلگەن بولسا، بۇ ٧ ٨ بەلگىسى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.
- 7) ٧ تۇتاشما چېكىش بەلگىسى: بىگىز بارماق بىلەن باش بارماق بىر - بىرىدىن ئايى - رىلىمای، بىگىز بارماقتىكى ناخۇن يۇقىرى - تۆۋەن چۈشۈش ئارقىلىق تەكرارلانغان ھەرىكتە تۇتاشما چېكىش بولىدۇ. بۇ ھەرىكتەتە قولنىڭ بېغىشى تىننەمىسىز رەۋشتە ھەرىكتەلىنىدۇ.
- 8) ٧! تۇتاشما قاتتىق چېكىش بەلگىسى: بۇنىڭدا بىگىز بارماق باش بارماقتىن ئايىدا - مайдۇ. ناخۇن سىم تار ئۇستىدە داۋاملىق يۇقىرى - تۆۋەن ھەرىكتەلىنىدۇ. بۇنىڭ يۇقىرى - دىكى تۇتاشما چېكىشتىن پەرقى شۇ يەردىكى، بۇنىڭدا قولنىڭ بېغىشى ئەمەس، بەلكى بىدە - لمەك بىلەن بىرتۇتاش ھەرىكتەلىنىش ئارقىلىق كۈچلۈك ئاۋاز چىقىدۇ.
- 9) ئوڭ قولنى كۆتۈرۈپ چېلىش بەلگىسى: ئوڭ قولنى 10cm ئەتراپىدا يۇقىرىغا

يەنى تەمبۇرنىڭ بوغۇزى تەرىپىگە يۆتكىگەندە، تەمبۇر بوغۇزىنىڭ يۈزلۈكى ئۇستىدىكى بادام شەكىللەك ئاۋاز تۆشۈكىدىن يېقىمىلىق بوم ئاۋاز چىقارغىلى بولىدۇ. چېلىنىۋاتقان ئاۋاز ئۇستىگە مۇشۇ خىل بەلگە قويۇلسا قول يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ چېلىنىدۇ. ئاخىرلاشقاندا بادام شەكىل ئۇستىگە چېكىت قويۇلغان بولسا، ئەسلىدىكى ئورۇنغا قايىتىپ چېلىنىدۇ.

(10) مەرغۇللىتىش بەلگىسى: مەرغۇللىتىش بىر ئۇدار ئاۋازنىڭ 32 گە پارچىلىنىشىدىن ھاسىل بولىدۇ. بۇ يەقەت ئوڭ قولنىڭ تېز ھەرىكەتلەنىشى ئارقىلىقلا بارلىققا كېلىدۇ. بۇ - نىڭغا ئاۋاز پارچىلاش بەلگىسىنى ئىشلىتىشكە بولىدۇ.

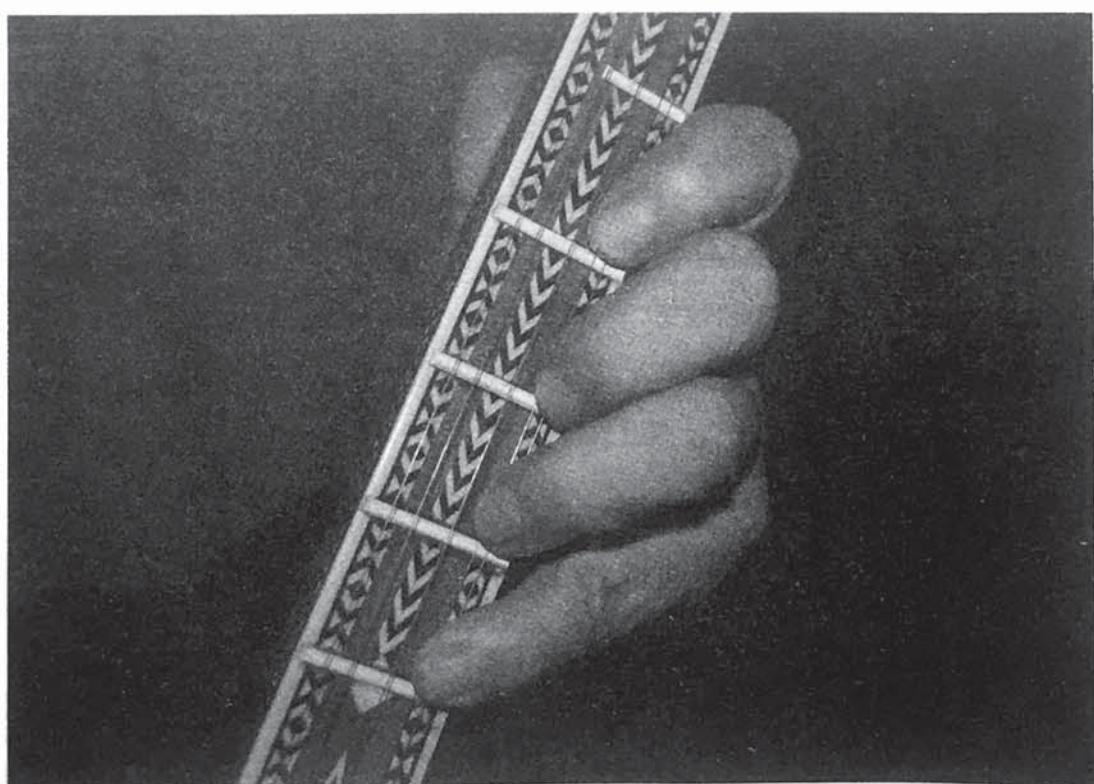
(11) ئاھاڭ ئالاھىدىلىكلىرىنى ئىپادىلەشتە قوللىنىلغان شەرتلىك بەلگىلەر. ① ئەسلى ئاۋاز بىلەن كۆتۈرۈلگەن ئاۋاز «#» ئوتتۇرسىدىكى ئاۋازنى توغرا ئىپادىلەش

$\frac{1}{4}$ كۆتۈرۈلگەن ئاۋازلار «-» بەلگىسى بىلەن ئىپادىلەندى.

② تەۋەرەنمە - تىترىتىدىغان ئاۋازلارنى ئىپادىلەشتە ئىتالىيىانچە تربىل (trillare) دېگەن سۆزنىڭ قىسقارتىلمىسى «۱۲» ھەرىپىنى چالماقچى بولغان ئاۋازنىڭ ئۇستىگە قويۇش ئارقىدە لىق ئىپادىلەندى.

2) سول قول بەلگىلىرى

سول قول تېخنىكىسىنى راۋاجلاندۇرۇش، بارماقلارنىڭ ھالىتىگە باغلىق. شۇڭا تەنبۇر ئورۇندىغاندا دىققىتىنى مەركەزلىنىشتۇرۇپ، سول قولىنى ئەركىن ھالەتتە ھەرىكەتلەندۇرۇش لازىم. ئۇنداق بولمىغاندا بارماقلارنىڭ ھەرىكتى قىيىنلىشىدۇ. يەنە شۇنىڭغا دىققەت قە-



لىش كېرەككى، سول قولنىڭ پەدە بېسىشتىكى ئورنى بىر خىل بولۇۋەرمىدۇ. كۆي شەك -
لىگە قاراپ ئۆزگۈرپ تۇرىدۇ. مەسىلەن C چوڭ كۆيىدە D ئاۋاز 4 - بارماقتا بېسىلسا، D
چوڭ كۆيىدە ئاۋاز 1 - بارماقتا بېسىلسىدۇ.

دېمەك، سول قول بارماقلىرى ھەرقايىسى پەدىلەرde (ئاۋاز ئورۇنلىرىدا) بىمالال ھەرىكەت
قىلالىسا، سول قول ھالىتىنىڭ توغرا ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ. ئەكسىچە بولغاندا ناتوغە-
رلىقىنى كۆرسىتىدۇ. تەمبۇر ئىجراچىلىگىدە سول قولدىكى پەدە باسىدىغان تۆت بارماق
رەقەملەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. مەسىلەن:

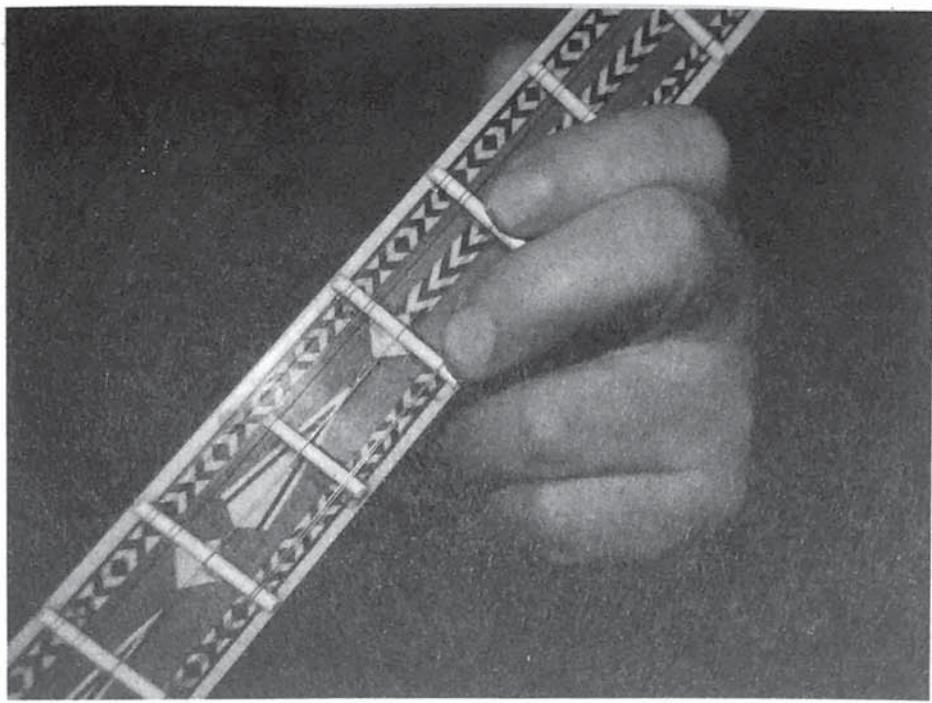


1) پەدە باسىدىغان سول قول بىڭىز بارمىقىدا پەدە باسقاندا، شۇ ئاۋاز ئۈستىگە 1 يېزد-
لىدۇ. ئوتتۇرا بارماققا 2، ئۈچىنجى بارماققا 3، چىمەلتەككە 4 يېزلىدى. ئاۋاز ئۈستىگە
قايىسى سىپىر يېزىلغان بولسا، شۇ بارماق بىلەن پەدە بېسىلسىدۇ.

2) ئاۋاز تارتىش: B ئاۋازنى بارماق 3 ياكى بارماق 4 بىلەن كۈچ بېرىپ تارتقاندا كىچىك 2
گرادۇس كۆتۈرۈپ C ئاۋاز چىقىدۇ ياكى كۆتۈرۈلگەن F (F⁼) ئاۋازنى تارتقاندا G ئاۋاز چىقىدۇ.
شۇ چاغدا بارماق سانى C بىلەن G نىڭ ئۈستىگە ئەمەس، B ياكى F نىڭ ئۈستىگە يېزلىدى.
- 1 - 2 - 3 - ياكى 1 - 2 - 3 - 4 - بارماقلار تەكشى كۈچىگەندە، ئەسلىدىكى ئاۋاز -
دىن يېرىم ئاۋاز يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن ئاۋاز تېيىلغۇ ئاۋاز شەكلىدە ئىپادىلىنىدۇ.
ئەسکەرتىش:

● تەمبۇر چېلىشتىكى قوش ئاۋاز ھەققىدە:

تەمبۇر چېلىشتا ئوتتۇرىدىكى d سىم بىلەن ئالدىدىكى A سىمنى قوشۇپ گارمونىڭ
ئېنترؤال چىقىرىپ چېلىش 1977 - يىلىدىن باشلاپ تەجربى تەرىقىسىدە ئوقۇتۇشقا ئىش -

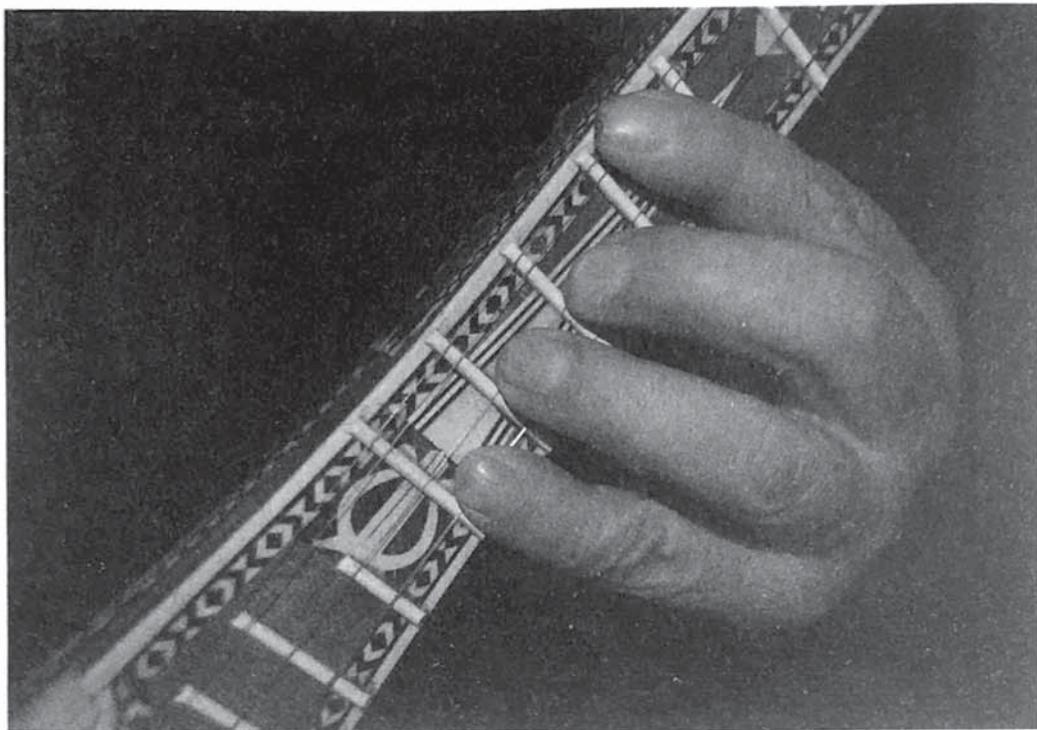


لەتىلدى. تەمبۇر مىلودىيىگە قوشۇلغان بۇ خىل ئىنتىرۋال تەمبۇر ساداسىغا تېخىمۇ يې. قىمىلىق تۈس بېرىپ، ئورۇنداش تېخنىكىسىنى بېيتىپ كۆرۈنەرىلىك نەتىجىگە ئېرىشىلدى. 1980 - يىللاردىن باشلاپ تەمبۇردا A، d، G ئۈچ سىمدا بىراقلما قوشۇپ ئاكورد ھاسىل قىلىپ چېلىش بارلىققا كەلگەندىن بۇيان، مىلودىيىلەرنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن قو-شۇلغان ئاكوردلار تەمبۇر چېلىش تېخىمۇ بېيتىتى ۋە راۋاجلاندۇردى.

● تەمبۇر چېلىشتا قوللىنىلىۋاتقان ئۈچ خىل ئۆسۈل:

- ① مىلودىيىلىك ئورۇنداش ئۆسۈلى: — ئالدىدىكى قوش تارا (A) نلا ئىشلىتىپ ئو-رۇندىغاندا، بۇ مىلودىيىلىك ئورۇنداش ئۆسۈلى بولىدۇ.
- ② ئىنتىرۋاللىق ئورۇنداش ئۆسۈلى: بىرلا ۋاقتىتا ئىككى ئاۋازنى ئورۇندىغاندا گارمۇ-نىڭ ئىنتىرۋال ھاسىل بولىدۇ. ئىنتىرۋاللىق ئورۇنداش ئۆسۈلى بولىدۇ. يەنى (A) تارا بى-لمەن (d) تارا بىرلا ۋاقتىتا ئورۇندىغان ھالەتتە. مەسىلەن، «ۋەتەن بېغى» نىڭ ئىنتىرۋال چېلىنىدىغان قىسىمدىن پارچە:

- ③ ئاكوردلق ئورۇنداش ئۆسۈلى: بىرلا ۋاقتىتا A، d، G تارىلاردا ئاكورد ھاسىل قىلىپ ئاھاڭغا مۇۋاپىق بولغان ئاكوردلارنى چېلىش ئۆسۈلى: ئاكورد ئۈچ ياكى ئۈچتىن ئارتۇق ئاۋازنىڭ بىراقلما ئورۇنلىنىشىدىن ھاسىل بولىدۇ. مەسىلەن «ئەجەم» مۇزىكىسىنىڭ باشلىنىش قىسىمى:



بارماقلار توغرا هالда پەدە «ئاۋاز» نى مۇقىم بېسىش كېرەك. تەمبۇر ئورۇنداشتىكى ئەڭ مۇھىم ئامىللارنىڭ بىرى شۇكى — ئاۋازنىڭ توغرا، پاكىز، يېقىمىلىق چىقىشىغا ئالاھىدە دىققەت قىلىش لازىم. بارماقلار ئامالنىڭ بېرىچە تارا ئۈستىدە ساقلاشقا تېگىشلىك بولغان ئاۋاز ئورنىنى ساقلاپ تۈرۈش؛ يەنى ئىككىنچى بارماق ئاۋاز ئورنىنى باسقاندا بىرىنچى بارماق قويۇۋەتمەسلىك. ئۇچىنچى بارماقنى باسقاندا بىرىنچى، ئىككىنچى بارماقنى قويۇۋەتەمەسلىك. تۆتىنچى بارماقنى باسقاندا 1 - 2 - 3 - بارماقلارنى قويۇۋەتمەسلىك لازىم. ئۇ قۇتقۇچى ئوقۇغۇچىدىن دادىللىق بىلەن بارماقلارنى توغرا، ئېنىق قائىدىگە ئاساسەن ئىشلىتىشنى تەلەپ قىلغاندا ئاندىن كۆزلىگەن مەقسەتكە يەتكىلى بولىدۇ. نۇرغۇنلىغان تەجرىدىن شۇنى يەكۈنلەشكە بولىدۇكى، ھەر خىل ژانىرىدىكى ئەسەرلەرنى ئىجرا قىلغاندا، پەدە ئورنىدىن كۆتۈرۈشكە تېگىشلىك بولمىغان بارماقلارنى بىھۇدە كۆتۈرمەستىن مەشىق قىلىش لازىم. مانا بۇ ھەربىر ئۆگەنگۈچىنىڭ ۋە ھەربىر ئىجراچىنىڭ سول قول بارماق تېخنىكىسىنى قانچىلىك ئىگىلىگەنلىكى ھەمدە تېخنىكىسىنىڭ قايىسى دەرىجىدە ئىكەنلىكىنىمۇ كۆرسىتىدۇ.

● تەمبۇر ئاتالغۇسىنىڭ خەنزۇچە خەتتە ئىپادىلىنىشى ھەققىدە:

تەمبۇر ئاتالغۇسىنىڭ خەnzۇچە خەتتە ئىپادىلىنىشى «弹拨尔»، «弹布尔» دەپ ئىككى خىل ئېلىنىپ كېلىۋاتىدۇ. بىز خەلق مۇzikaka نەشرىياتى 1984 - يىلى نەشر قىلغان «词典» 1998 - يىلى نەشر قىلغان «音乐百科词典» دېگەن نوپۇزلىق لۇغەتلەردە «弹布尔» دەپ ئېلىنىغانلىقىنى نەزەرەدە تۇتۇپ بۇ دەرسلىكتە «弹布尔» دەپ ئېلىشنى لايىق تاپتۇق.

3) دائىم قوللىنىلىدىغان مۇزىكا ئاتالغۇلىرى

Selentando	ئاستىلىتىپ بېرىش
Meno mssso	ھەرىكەتنىڭ ئاستىلىشى
Manon troppo	كېمەيتىلىپ

ئالدىنلىقى سۈرئەتكە كېلىش ئاتالغۇلىرى	
Tempo primo	ئالدىنلىقى سۈرئەت
Tempo I	ئالدىنلىقى سۈرئەت
T I	ئالدىنلىقى سۈرئەت
A tempo	ئالدىنلىقى تېمىپىدا
Tempogiusto	ئىشەنچلىك، ئېنىق سۈرئەت
Comeprimo	دەسلەپىكىگە ئوخشىغان
T,istesso tempo	شۇ سۈرئەت

Largo	سۈرئەت ئاتالغۇلىرى
Lento	ناھايىتى لەرزان، سوزۇپ
Adagio	سوزۇپراق

ئوتتۇرۇچە سۈرئەت ئاتالغۇلىرى	
Andante	جىددىيەلەشمەستىن
Andantin	ئاستىراق
Moderato	ئوتتۇرۇچە تېزلىكتە
Sostenuto	سالاپەتلەك
Allegretto	تېززەك
Allegro moderato	ئوتتۇرۇچە تېزلىكتە

ئىجرا قىلىش ئاتالغۇلىرى	
Animato	جانلىق
Menomosso	ئاستىراق
Maestoso	تەنتەنلىك
Cantabile	مۇزىكىلىق، سەنئەتلەك
Dolce	نازۇك
Poco poco	ئاستا - ئاستا
Non troppo	ئوتتۇرۇچە كېمەيتىلىپ

كۈچ مىقدارى (دىنامىكا) ئاتالغۇلىرى	
P – piano	مەيىن، يۇمىشاق
pp – pianissimo	ناھايىتى مەيىن، بەك يۇمىشاق
mp – messo piano	ئوتتۇرۇھال مەيىن
f – forte	كۈچلۈك
ff – fortissimo	ناھايىتى كۈچلۈك
mf – messo forte	ئوتتۇرۇچە كۈچلۈك
Cresc – cr	تەدرىجىي كۈچەيتىش
diminuendo – dim	تەدرىجىي يۇمىشىتىش
sf – sforsando	كەسکىن كۈچلۈك زەرب
Sp	كەسکىن مەيىن زەرب
Spb	تۇيۇقسىز يۇمىشاق
>	كەسکىن ئۇرغۇلۇق زەرب

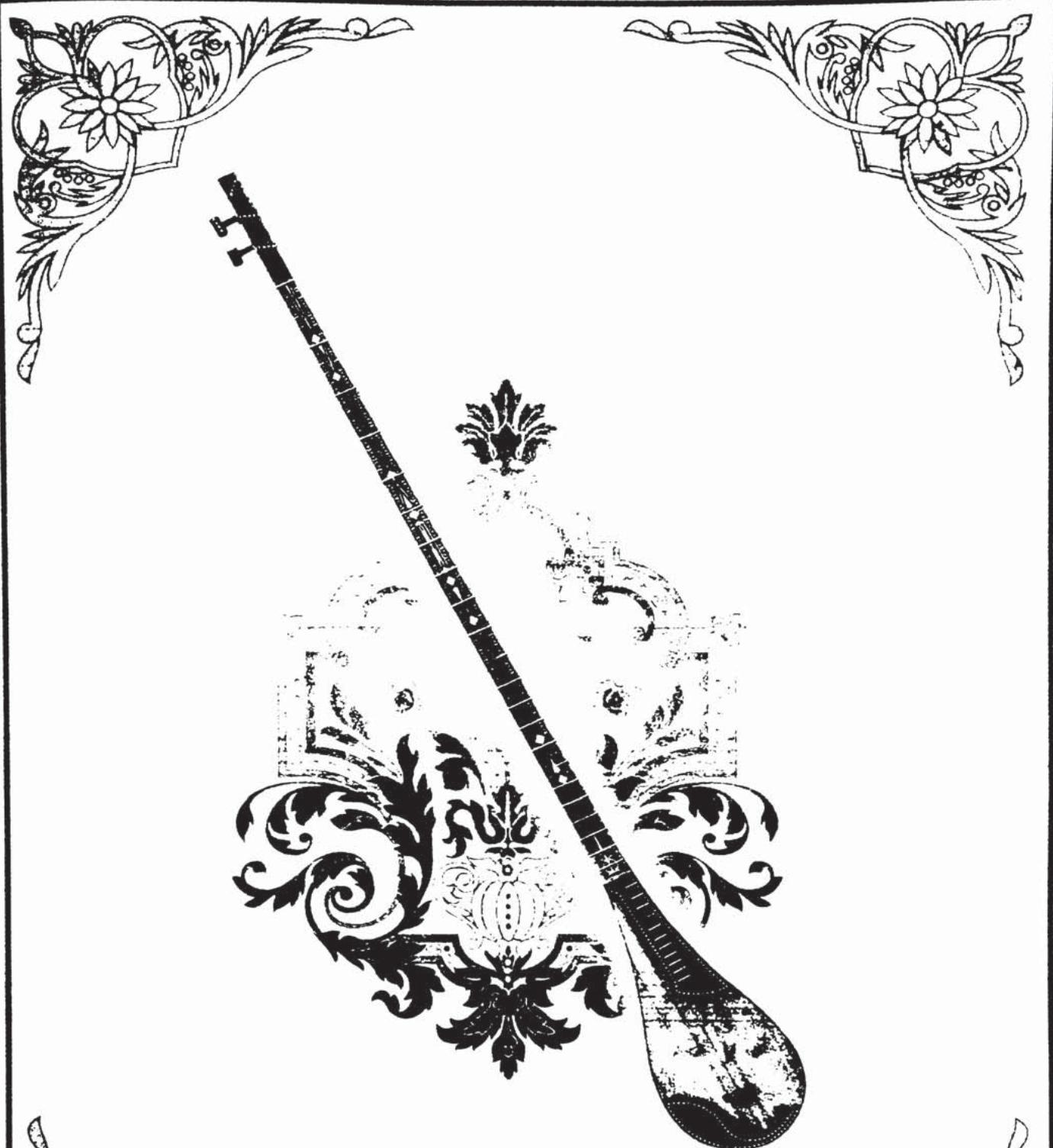
تېز سۈرئەت ئاتالغۇلىرى	
Allegro	تېز
Vivo	جانلىق
Vivace	ناھايىتى شوخ
Presto	جىددىي
Prestissimo	ناھايىتى تېز

سۈرئەتنى تېزلىكتىش ئاتالغۇلىرى	
Accelerando	تېزلىتىپ
Animando	جانلاندۇرۇپ
Stretto	سقىپ، مەھكەم
Stringendo	سقىپ، بېسىپ
Precipitando	ئىنتىلىپ
Piu mosso	ھەرىكەتچانراق
Doppo movimento	ئىككى ھەسىسە تېز
Molto	ئاشۇرۇپ

سۈرئەتنى ئاستىلىتىش ئاتالغۇلىرى	
Ritenuto	ئاستىلىتىش
Ritardando	كېچىكتۈرۈپ
Rallentando	ئاستىلىتىپ
Allargando	كېڭىھىتىپ

ئىزاهات:

- ① «ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقามى ھەققىدە» 1992 - يىل. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى. ئۇيغۇرچە 108 - بەت.
- ② موللا ئىسمەتۇللا بىننى نېمەتۇللا مۆجىزى «تەۋارىخى مۇسقىيۇن» 1982 - يىل. مىللەتلەر نەشرىياتى، ئۇيغۇرچە 50 - 51 - بەتلىمەر.
- ③ س. كىرۋا، ن . كىروۋ: «تەمبۇر ۋە تەمبۇر چالغۇچى» سابق سوۋېت ئىتتىپاقى «كوممۇنزم تۇغى» گېزىتى. 1980 - يىل 8 - ماي.
- ④ سابق سوۋېت ئىتتىپاقى «كوممۇنزم تۇغى» گېزىتىنىڭ 1982 - يىل 11 - فېۋراڭ سانغا قارالسۇن.
- ⑤ سابق سوۋېت ئىتتىپاقى «كوممۇنزم تۇغى» گېزىتى 1980 - يىل 8 - مايدىكى سانغا قارالسۇن.
- ⑥ باتۇر روزى «ئۇيغۇر چالغۇ ئەسۋاپلىرى ھەققىدە قىسىقىچە مۇلاھىزە» «شىنجاڭ ئۇندى - ۋېرىستېتى ئىلمىي ژۇرنالى» 1987 - يىل 3 - سان، 58 - بەت.
- ⑦ گرۇسى (فران西يە) «يايلاق ئىمپېرىيالىرى» ناملىق كىتابنىڭ ئۇيغۇرچە نەشرىگە قارالسۇن.
- ⑧ موللا ئىسمەتۇللا بىننى نېمەتۇللا مۆجىزى «تەۋارىخى مۇسقىيۇن» 1982 - يىل، مىللەتلەر نەشرىياتى، ئۇيغۇرچە 57 - بەت.



ئىكىنچى بولۇم

قہمبور سازلاش مہشقی

1.

Treble clef, 4/4 time signature. The notes are represented by open circles above the staff, with vertical stems pointing downwards. There are five note heads in total, separated by four bar lines.

Treble clef, 4/4 time signature. The notes are represented by open circles above the staff, with vertical stems pointing downwards. There are five note heads in total, separated by four bar lines.

2.

Treble clef, 4/4 time signature. The notes are represented by open circles above the staff, with vertical stems pointing downwards. There are five note heads in total, separated by four bar lines.

Treble clef, 4/4 time signature. The notes are represented by open circles above the staff, with vertical stems pointing downwards. There are five note heads in total, separated by four bar lines.

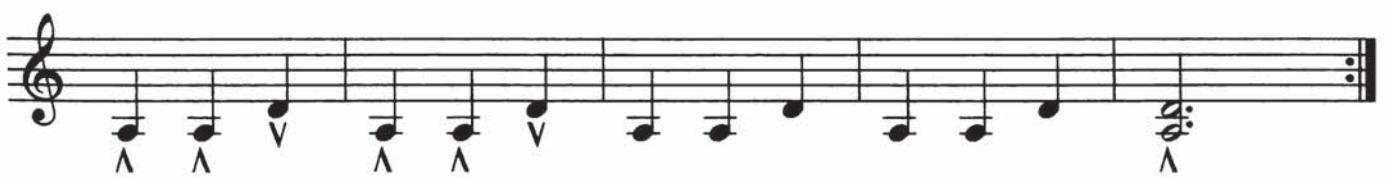
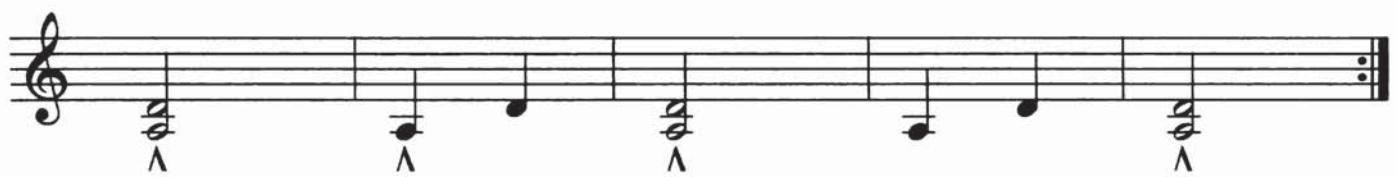
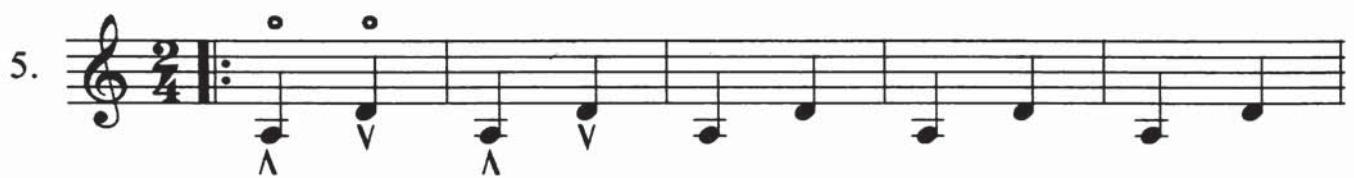
3.

Treble clef, 4/4 time signature. The notes are represented by open circles above the staff, with vertical stems pointing downwards. There are five note heads in total, separated by four bar lines.

Treble clef, 4/4 time signature. The notes are represented by open circles above the staff, with vertical stems pointing downwards. There are five note heads in total, separated by four bar lines.

4.

Treble clef, 2/4 time signature. The notes are represented by open circles above the staff, with vertical stems pointing downwards. There are five note heads in total, separated by four bar lines.





قول كوندوروش مهشقلرى

4-بارماق مهشىقى

9.

10.

ئىككىگە بولۇنگەن ئاۋاز مهشىقى

1-4، 4-بارماق مهشىقى

(1)

(2)

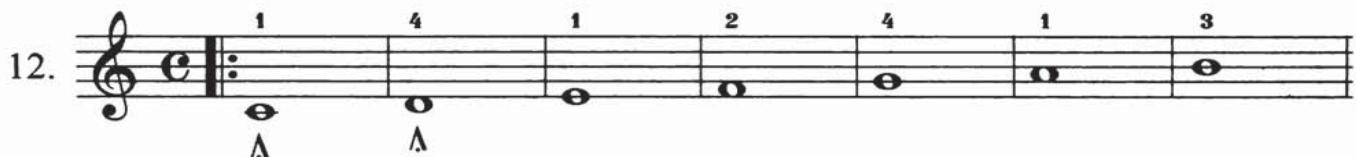
(3)

(4)

(5)



چوڭ كۈي ئاۋاز باسقۇچى مەشقى C



چوڭ كۈي ئارىلاشما ئۇدار مەشقى C



14.

15.

16.

مهشق ئاھاڭ

17.



چوڭ كۈي 2 ئوكتاۋا ئاۋاز باسقۇچى مەشقى

18.

19.

27
3

C چوڭ كۈي 8 گە بولۇنگەن ئاۋاز باسقۇچى مەشقى

20.

21.

C چوڭ كۈي ئاۋاز باسقۇچى، پەللەمە ئاۋاز مەشقى

27
3

22.



مەشق ئاھاڭ

23.



چوڭ كوي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

24.



چوڭ كۇي بارماق مەشقى C

25.

The musical score is composed of ten staves of music, each starting with a treble clef and a 3/4 time signature. The music is divided into measures by vertical bar lines and sections by double bar lines with repeat dots. Fingerings are indicated by numbers (1, 2, 3, 4) placed above or below the notes. The notes are primarily eighth and sixteenth notes.

چوڭ كوي ، ئۇچ تۇشاشما ئاۋاز باسقۇچ مەشقى

26.

27.

چوڭ كۈي بارماق مەشقى C

28.



چوڭ كۈي 3 گرادرۇسلۇق بارماق مەشقى C

29.

كىچىك مەشق ئاھاڭ

30.

كىچىك كۈي ئاۋاز باسقۇچى مەشقى a

31.

27 چوڭ كوي 16 گە بولۇنگەن ئاۋاز چېكىپ ئىلىش مەشقى

32.

1 4 1 2

A V A V A V A V

4 1 3 2

1 4 2 1

3 1 4 2

1 4 1 2

1 4 1 2

4 1 2 1

1 4 3 4

1 4 3 4

29

33.

1 4 1 2

4 1 2 1

1 4 3 4

1 4 3 4

1 3 4 1

2 3 4 1

1 2 3 4

1 2 3 4

2 1 4 3

1 4 3 2

1 4 3 2

1 4 3 2

4 2 1 4

1 4 1 4

1 4 1 4

1 4 1 4

34.

1 1 4 1 1 1 2 1

A V A V A V A V

1 2 1 1 1 1 1

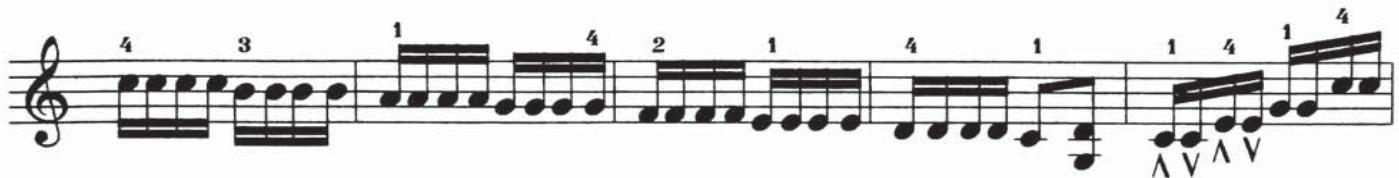
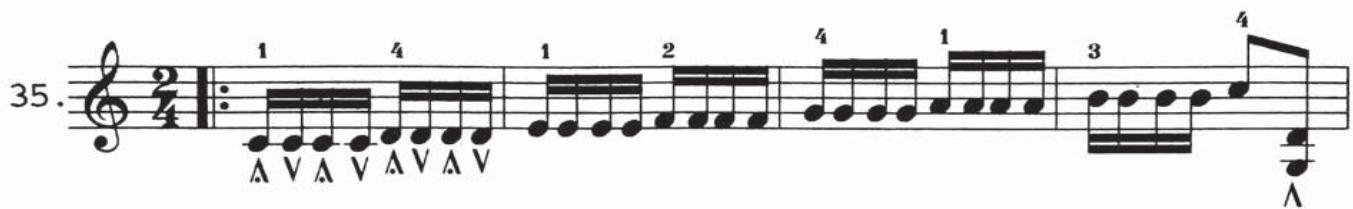
1 1 3 1 1 3 4 1

1 2 4 1 2 2 2

4 2 1 1 4 3 1 1

3 1 4 1 4 1 2 1

4 1 4 1 2 1 4 1



$\frac{2}{4}$

ئىلىپ چېكىش مەشىقىلىرى



$\frac{2}{4}$



38.

چۈڭ كۈي تۆت گرادۇسلۇق بارماق مەشىقى C

39.



قول كوندوروش مهشق ئاهاتى

40.



چوڭ كوي بارماق مهشقى

41.



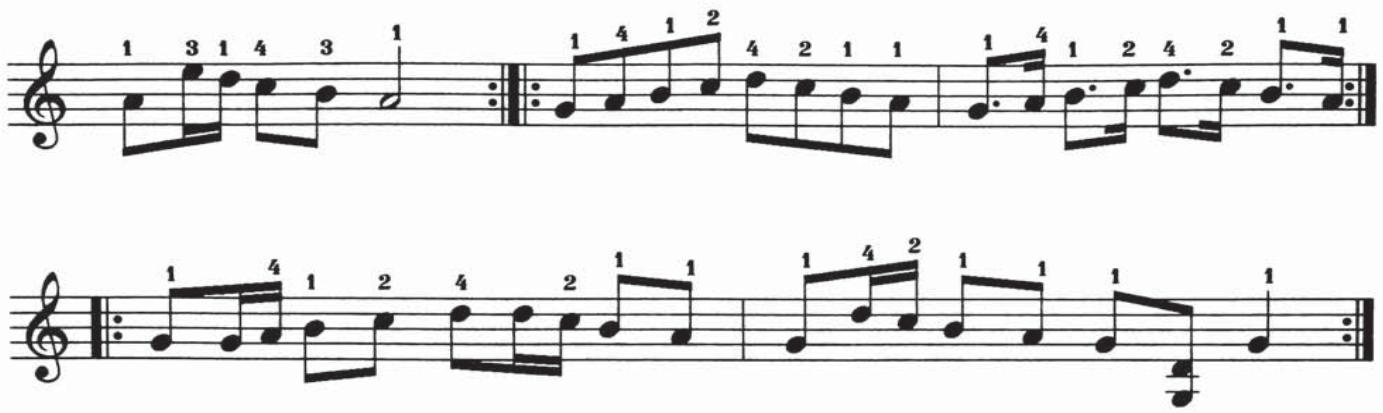
17
14

مەشق ئاھاڭ ۋەتىنمىز گۈللۈك باغ

42.

چوڭ كۈي چېكتىلىك ئاۋاز مەشقى

43.



مهشق ئاهالىڭ بالىلار مارشى

$\text{♩} = 96$

شرمۇھەممەت نۇراخۇن مۇزىكىسى

44.

چوڭ كۈي جىكىپ ئىلىش مەشقى

45.

چەببىيات مۇقامنىڭ 4 - مەشرىپى

46.

چوڭ كۈي قاتتىق چېكىش مەشقى

47.

چوڭ كۈي پەللىمە ئاۋاز مەشقى

48.

چوڭ كۈي ٥ ئۇدارلىق ئاۋاز باسقۇچى مەشقى C



چوڭ كۈي ٥ ئۇدارلىق بارماق مەشقى C





كچىك كوي ئاۋاز باسقۇچى پەللىمە ئاۋاز مەشقى a



كچىك كوي بارماق مەشقى a





داھي ماڈ زېدۇڭ

ئابلىكىم ئابدۇللا مۇزىكىسى

$\text{♩} = 72$

53.

Gچوڭ كۈي ئاۋاز باسقۇچ مەشقى

54.

C چوڭ كۈي ئىلىپ چېكىش مەشقى

55.

C چوڭ كۈي چېكتىلىك ئاۋاز مەشقى

56.

G چوڭ كۈي بارماق مەشقى



G چوڭ كۈي 3 ئوكتاوا پەللىمە ئاۋاز مەشقى



چوڭ كۈي چېكتىلىك ئاۋاز مەشقى G



چوڭ كۈي بارماق مەشقى G



G چوڭ كۈي بارماق مەشقى

61.

G چوڭ كۈي بارماق مەشقى

62.



63.

A musical staff in treble clef and common time. It starts at measure 63. It consists of six measures of eighth-note patterns. Measure 1: 1 4 3 1 1 3 1 2. Measure 2: 1 4 2 1. Measures 3-6: 1 4 3 1, 1 4 1 2, and 4 1 3 4. Below the staff, there are four small 'A' symbols under the first four notes of the first measure.





كىچىك كۇي ئاۋاز باسقۇچ مەشقى



كىچىك كۇي ٥/٨ ئۇدارلىق بارماق مەشقى



كىچىك كؤي ئاۋازنى تىتىرىتىپ چېلىش مەشقى



كىچىك كؤي ئاۋاز باسقۇچ چېكىپ چېلىش مەشقى

Moderato ♩ = 86



كىچىك كؤي مەشق ئاھاڭ بىر پىيالە مەي

Moderato $\text{♩} = 82$

68.

چوڭ كؤي چېكىپ ئىلىش مەشقى G

69.

چوڭ كؤي ئىلىپ چېكىش مەشقى G

70.



چوڭ كۈي بارماق مەشقى G



چوڭ كۈي ئۇدارلىق بارماق مەشقى G





Gچوڭ كۈي $\frac{6}{8}$ ئۇدارلىق پەللىمە ئاۋاز بارماق مەشقى

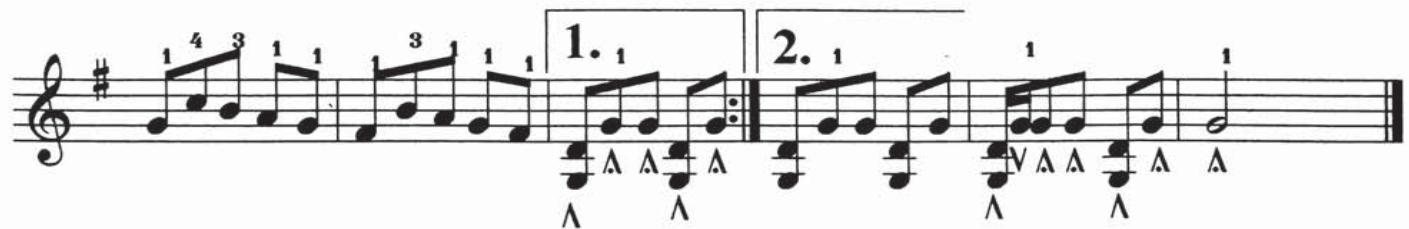
73.



G چوڭ كۈي ٥/٨ ئۇدارلىق بارماق مەشقى



G چوڭ كۈي ٥/٨ ئۇدارلىق بېزهك ئاۋاز مەشقى



دولان

ئۇيغۇر خەلق ئاھاڭى

76.

ئاللا بالخان

ئۇيغۇر خەلق ئاھاڭى

3/

77.

ئانا ئارزۇسى

ئۇيغۇر خەلق ئاھاڭى

78.



چوڭ كۈي بارماق مەشقى G

79.



چوڭ كۇي بارماق مەشقى G

80.

كىچىك كۇي پەللىمە ئاۋاز مەشقى e

81.



82.

Λ ΛV Λ ΛV ΛV ΛV

١٤
٣

خُوشاللیق

موساجان روزی موزیکسی

83.

Λ ΛV Λ Λ ΛV ΛV Λ Λ

Λ V Λ

سگنال

84.

Λ VΛ Λ Λ Λ V
Λ Λ

Λ VΛ Λ Λ Λ V
Λ Λ



چوڭ كۇي 8 گە بۆلۈنگەن تېيىلغۇ ئاۋازلار مەشقى

$\text{♩} = 72$

85.

چوڭ كۈي ئىلىپ چېكىش مەشقى D

86.

چوڭ كۈي ئىلىپ چېكىش مەشقى D

87.

چوڭ كۈي نوقۇلاش مەشقى D

88.

D چوڭ كوي نوقۇلاش مەشقى

89.

چوڭ كۈي پەللىمە ئاۋاز مەشقى D

90.

چوڭ كۈي نوقۇلاب ئىلىش مەشقى D

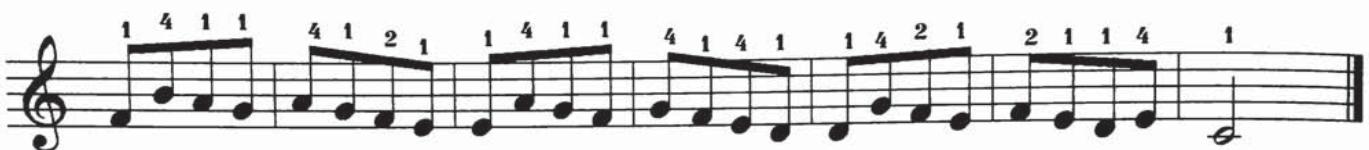
91.

چوڭ كۈي پەللىمە ئاۋاز مەشقى D

92.

چوڭ كۈي بارماق مەشقى C

93



چوڭ كۈي بارماق مەشقى C



کچیک کوی په لیمه ئاواز مەشقى a

95.

چوڭ كۈي بارماق مەشقى

96.

چوڭ كۇي 7/8 ئۇدارلىق بارماق مەشقى G

97.

The musical score consists of eight staves of sixteenth-note patterns. Each note is marked with a number (1, 2, 3, 4) to indicate its specific value or performance technique. The first staff begins with a bass note followed by a series of eighth and sixteenth notes. Subsequent staves continue this pattern with various note groupings and rests. The notation is primarily in common time (indicated by '8') but follows a 7/8 time signature throughout.

چوڭ كۈي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى D



چوڭ كۈي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى G



چوڭ كۈي بارماق مەشقى D

Moderato $\text{♩} = 72$

100.

The music consists of six staves of musical notation. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp. The time signature is 2/4 throughout. Fingerings are indicated by numbers (1, 2, 3, 4) placed above the notes. The first staff starts with a eighth note followed by a sixteenth-note pattern. Subsequent staves continue this pattern with variations in the fingering and note heads. The notation is typical of traditional Kazakh folk music notation.

G چوڭ كۈي تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى

101.

چوڭ كۇي بارماق مەشقى D

102.

The musical score is organized into eight staves, each containing a single line of musical notation. The notation uses a treble clef and two sharps (D major). Fingerings are written above the notes to guide the performer. The music begins with a series of eighth-note patterns, followed by sixteenth-note patterns, and concludes with a final section of eighth-note patterns. The overall style is rhythmic and melodic, typical of traditional folk music.

چوڭ كۈي مەرگۇللىتىش مەشقى F

103.

كىچىك كۈي بارماق مەشقى a

Moderato

104.

چوڭ كۈي مەرغۇلىتىش مەشقى F

103.

ا كىچىك كۈي بارماق مەشقى

Moderato

104.

چوڭ كۈي بارماق مەشقى G

105.

The musical score for 'Chok Kui Barmaq Meshqi' in G major, 8/8 time, starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The first staff begins with a series of eighth-note patterns: 1 0 0 1, 4, 1, 4 1 4 1 4, 1 4, 1 4 1 4, 1 0, 1. The second staff continues with 1 4, 3, 1 1, 1 4, 1 4 1 4. The third staff follows with 1, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 1 4. The fourth staff has 1, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 1. The fifth staff concludes with 1 4, 1 4 1 3, 1 4, 1 4, 1 4 1 1, 1 4, 1 4 1 1.

چوڭ كۈي بارماق مەشقى G

106.

The continuation of the musical score in 2/4 time begins with a treble clef and a key signature of one sharp. The first staff shows a sequence of sixteenth-note patterns: 1 1 3, 1 1 2, 1 1 3, 1 1, 1 1 2, 1 1 3, 1 1 3, 1 1, 1 1 3, 1 1 3. The second staff follows with 1 1 3, 1 1, 1 1 3, 1 1 3, 1 1 2, 1 1, 1 1 3, 1 1 2, 1 1 2, 1 4. The third staff concludes with 2, 4 2 1, 2 1 1, 3 1 1, 1 3, 4 3 1, 4 3 1, 3 1 1, 1 3.

كىچىك كؤي بارماق مەشقى e

107.

خۇشال ئەۋلادلار

شىرمۇھىممەت نۇراخۇن مۇزىكىسى

108.

G چوڭ كۈي چېكتىلىك ئاۋاز مەشقى

109.



Gچوڭ كۈي چېكتىلىك ئاۋاز مەشقى

110.

پارتشانلار مارشى

111.

G چوڭ كۈي ئاکورد مەشقى

112.

ئىناق دوستلار

شىرمۇھىممەت نۇراخۇن مۇزىكىسى

113.

The sheet music contains ten staves of musical notation for a right-hand piano part. The music is in common time (indicated by 'C') and G major (indicated by a single sharp sign). The notation consists primarily of eighth and sixteenth notes, with various rhythmic patterns and rests. Fingerings are indicated above the notes in each staff. The first staff begins with a dotted quarter note followed by a sixteenth-note pattern. Subsequent staves show a variety of patterns, including eighth-note pairs, sixteenth-note chords, and more complex rhythmic figures. The music concludes with a final staff ending with a double bar line and repeat dots.

چوڭ كۈي تاق مەرغۇللىتىش مەشقى G

114.

The musical score for 'چوڭ كۈي تاق مەرغۇللىتىش مەشقى' in G major, 2/4 time, starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The score is divided into five staves, each with a different fingering pattern (1, 2, 3, 4) and dynamic markings (e.g., 3/4, 1/4).

چوڭ كۈي تىرىلدىتىپ چېلىش مەشقى D

115.

The musical score for 'چوڭ كۈي تىرىلدىتىپ چېلىش مەشقى' in D major, 3/4 time, starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The score is divided into three staves, each with dynamic markings (tr, tr, tr, tr) and fingerings (1, 2, 3, 4).



چوڭ كوي پەللەمە ئاۋاز تىرىلىدىتىپ چېلىش مەشقى D

116.

D چوڭ كۈي بارماق مەشقى

117.



بـ کچک کوی په لیمه ئاواز مەشقى

118.

خوشال ساز

خلق موزیکسی

119.



D چوڭ كۈي ئىلىپ چىكىش مەشقى

120.



چوڭ كۇي بارماق مەشقى D

121.

G چوڭ كۈي تۇتاشما ئاۋاز مەشقى

122.

D چوڭ كۈي ئولانما ئاۋاز مەشقى

123.



چوڭ كؤي تېىلىغۇ، بېزەك ئاۋاز مەشقى G

124.

The musical piece is numbered 124. It consists of six staves of musical notation in G major. The notation includes various rhythmic patterns, such as eighth-note pairs and sixteenth-note groups, along with dynamic markings like '3' and '2' over notes. The piece concludes with a final section of sixteenth-note patterns.

چوڭ كۈي تۇتاشما ئاۋاز مەشقى D

125.

چوڭ كۈي تۇتاشما ، تېيىلغۇ ئاۋاز مەشقى D

126.

چوڭ كۈي تېيىلغۇ، چىكتىلىك ئاۋاز مەشقى D

127.



G چوڭ كوي بېزەك ئاۋاز مەشقى

128.

V A A A A

A V A V A A

A V A V A V A V A

G چوڭ كۈي تېيىلدۈرۈپ مەرغۇللىتىش مەشقى

129.

چوڭ كۈي پەللىمە ئاۋاز مەشقى A

130.

چوڭ كۇي بارماق مەشقى C

131.

The music is divided into ten staves. The first staff starts with a treble clef and a 'C' key signature. It features a rhythmic pattern with '1' over the first 'A' and '4' over the second 'A'. The subsequent nine staves each begin with a treble clef and a 'C' key signature. Each staff contains a different rhythmic pattern with numbered fingerings (1, 2, 3, 4) above the notes. The patterns involve various combinations of eighth and sixteenth notes.

F چوڭ كۇي بارماق مەشقى



د مهشقی بارماق کوی کچک

133.

چوڭ كۈي بارماق مەشقى E

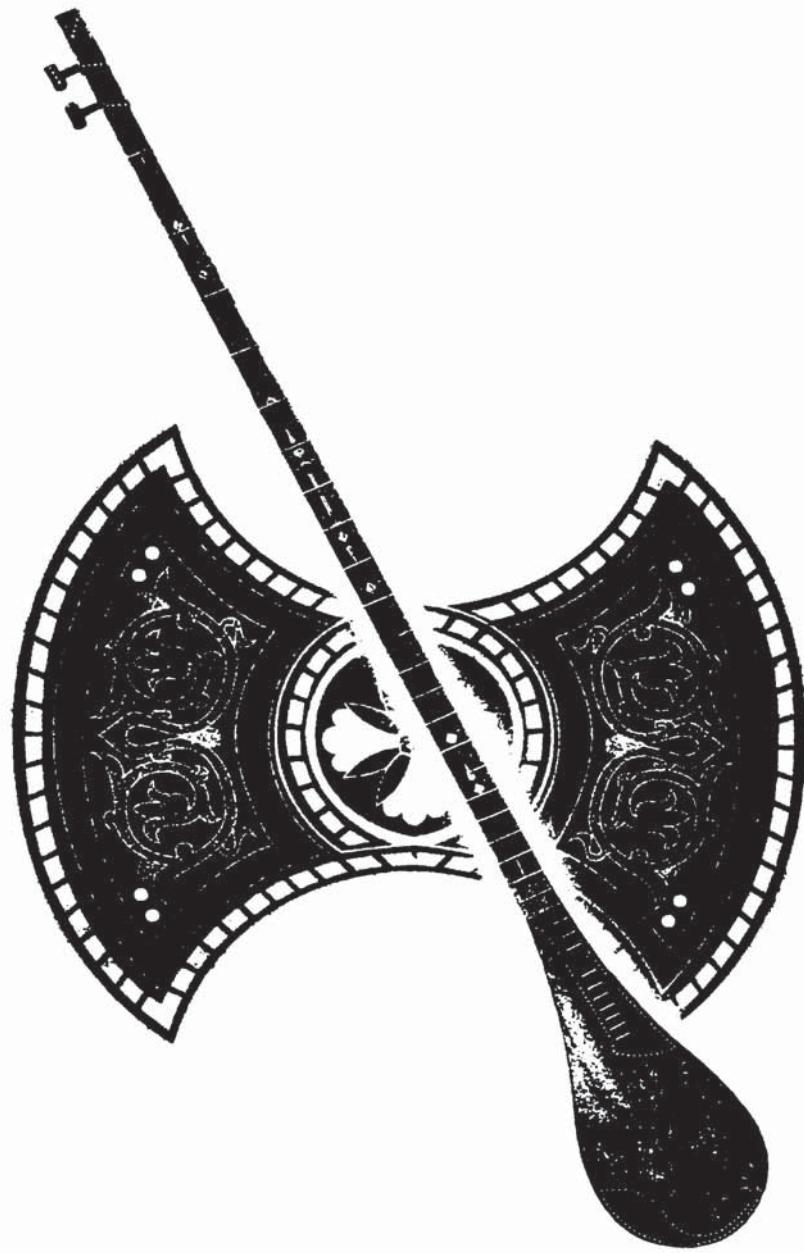
134.



چوڭ كۈي بارماق مەشقى E







ئۈچىنجى بولۇم

گۈل - غۇنچە

ئىلى خەلق ئاھاڭى
تەمبۇر ئۆچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 75

The musical score consists of ten staves of music for a Tombur. The tempo is indicated as **Moderato** with a tempo mark of ♩ = 75. The key signature is common C. The time signature varies between 2/4 and 4/4. The music includes dynamic markings such as **f**, **p**, and **mf**. Performance instructions like **tr** (trill), **1**, **2**, and **3** are placed above or below the notes. The score is divided into sections labeled **1.** and **2.** at the end.

گۈل

ئابىلز شاكر مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۆچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 120

The musical score for 'Gül' is composed of eight staves of music for a Tombur. The tempo is indicated as **Moderato** with a value of $\text{♩} = 120$. The time signature is $\frac{2}{4}$. The music is written in treble clef. Dynamic markings include **f**, **p**, **mp**, and **mf**. The score features various rhythmic patterns, including eighth-note groups and sixteenth-note figures. Measure 1 starts with a forte dynamic (**f**). Measures 2 through 4 show a transition with dynamics changing from **f** to **p**. Measures 5 through 7 show a return to a forte dynamic (**f**). Measures 8 through 10 show a dynamic change to **mp**. Measures 11 through 13 show a dynamic change to **mf**. Measures 14 through 16 show a dynamic change back to **p**. Measures 17 through 19 show a dynamic change to **mf**.

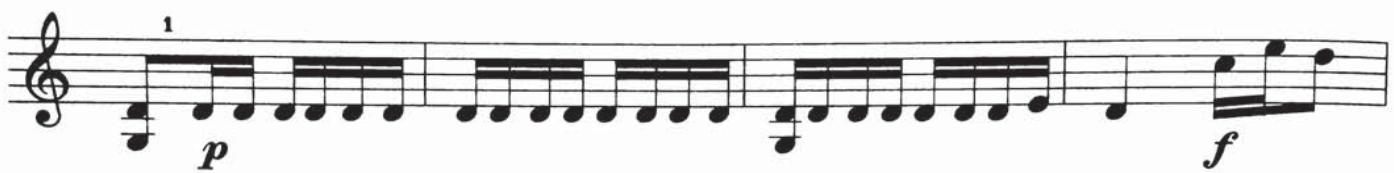


A page of musical notation for a solo instrument, likely flute or oboe. The music is divided into seven staves, each starting with a treble clef. The notation includes various rhythmic patterns, such as sixteenth-note figures and eighth-note pairs. Measure 6 contains dynamic markings: 'p' (piano) and 'mf' (mezzo-forte). Measure 7 also contains a dynamic marking 'p'.

شۇنچىمۇ

مۇساجان روزى مۇزىكىسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 85



A page of musical notation for a solo instrument, likely flute or oboe, featuring nine staves of music. The notation includes various note heads, stems, and bar lines. Dynamics such as *p* (piano), *f* (forte), *mf* (mezzo-forte), and *mp* (mezzo-piano) are indicated. The music consists primarily of eighth and sixteenth notes.

A musical staff starting with a treble clef. It contains a sequence of notes: two groups of three eighth notes each, followed by a single eighth note, then a group of four eighth notes, and finally a group of five eighth notes.

A musical score for piano featuring a treble clef staff. The first measure consists of six sixteenth notes. The second measure begins with a bass note followed by six sixteenth notes. The third measure contains eight sixteenth notes. The fourth measure has six sixteenth notes. A dynamic marking 'p' (piano) is placed below the staff under the first note of the second measure.

A musical score page showing measures 11 and 12 of Beethoven's Violin Concerto. The score is for solo violin and orchestra. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is common time. Measure 11 starts with a quarter note followed by a sixteenth-note pattern. Measure 12 begins with a sixteenth-note pattern. The dynamic marking 'mp' (mezzo-piano) is placed below the staff. The music continues with a sixteenth-note pattern, a eighth-note followed by a sixteenth-note pattern, and another sixteenth-note pattern.

A musical score for a single melodic line. The key signature is A major (no sharps or flats). The time signature is common time (indicated by 'C'). The melody consists of eighth-note patterns. The first measure shows a sixteenth-note figure followed by a sustained note. The second measure begins with a fermata over the first note of a sixteenth-note figure. The third measure features a sustained note followed by a sixteenth-note figure. The fourth measure contains a sixteenth-note figure followed by a sustained note. The fifth measure shows a sixteenth-note figure followed by a sustained note. The dynamic marking 'mp' (mezzo-forte) is placed below the staff in the middle of the page.

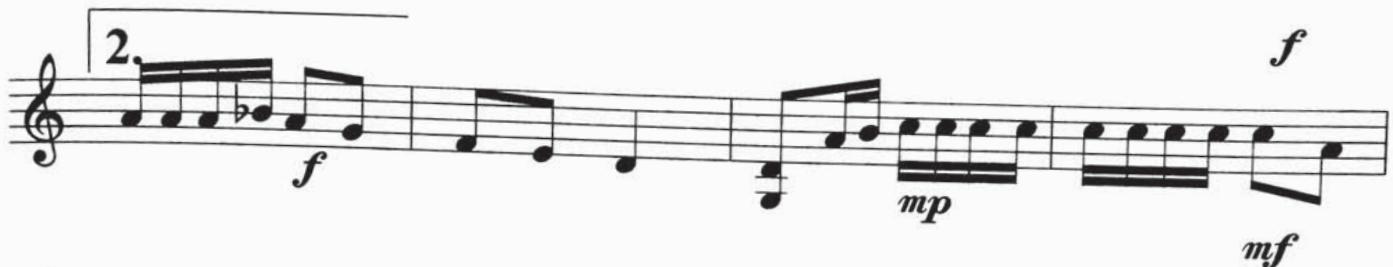
A musical staff in treble clef shows a sequence of eighth notes and sixteenth notes. The notes are grouped by vertical bar lines. The first group contains two eighth notes. The second group contains three sixteenth notes. The third group contains two eighth notes. The fourth group contains four sixteenth notes. The fifth group contains three eighth notes. The sixth group contains five sixteenth notes. The seventh group contains two eighth notes.

A musical score for a single instrument, likely a woodwind or brass, featuring a treble clef staff. The music consists of two measures. The first measure contains a quarter note followed by a eighth note tied to a sixteenth note. The second measure contains a sixteenth-note pattern of six notes per beat, grouped into three pairs of eighth notes.

A musical score for piano featuring a treble clef staff. The music consists of six measures. The first measure contains a sixteenth-note pattern followed by a quarter note. The second measure contains a sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern. The third measure contains a sixteenth-note pattern followed by a sixteenth-note pattern. The fourth measure contains a sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern. The fifth measure contains a sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern. The sixth measure contains a sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern. The dynamic 'p' (piano) is placed below the staff.

A musical score for piano. The top staff uses a treble clef and shows a melodic line with eighth-note patterns. The bottom staff uses a bass clef and shows a harmonic line with eighth-note patterns. A dynamic marking "mp" (mezzo-forte) is positioned below the bass staff.

A musical score in G clef, common time. The melody begins with a series of eighth-note pairs (two eighth notes per beat) followed by a measure of sixteenth-note pairs (four sixteenth notes per beat). This pattern repeats three times. The dynamic marking 'p' (piano) is placed under the first measure of eighth-note pairs. The dynamic marking 'f' (fortissimo) is placed under the third measure of sixteenth-note pairs, indicating a crescendo.





سایردى خوشال بۇلبۇل

مۇساجان روزى مۇزىكىسى
تەمبۇر ئۇچۇن نوتلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Moderato ♩ = 76

mf

Sheet music for a musical instrument, likely a woodwind or brass, featuring six staves of music. The music includes dynamic markings such as *tr*, *mf*, *f*, *p*, and *mp*. Performance instructions like "1.", "2.", and "3." are also present. The music consists of six staves of music, each with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first staff starts with a trill instruction. The second staff begins with a dynamic *mf*. The third staff features a dynamic *f*. The fourth staff starts with a dynamic *p*. The fifth staff begins with a dynamic *p*. The sixth staff ends with a dynamic *mp*.



گۈلزارەي

مەتتاھىر ھەسەن مۇزىكىسى
تەمبۇر ئۆچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : دىلمۇرات مۇھەممەد

The musical score consists of nine staves of music for the dumbek (tambour). The music is in 2/4 time, indicated by the time signature at the beginning of each staff. The notes are primarily eighth and sixteenth notes, with some quarter notes and rests. The first staff begins with a dotted half note followed by a sixteenth-note pattern. The second staff continues with a sixteenth-note pattern. The third staff begins with a sixteenth-note pattern. The fourth staff begins with a sixteenth-note pattern. The fifth staff begins with a sixteenth-note pattern. The sixth staff begins with a sixteenth-note pattern. The seventh staff begins with a sixteenth-note pattern. The eighth staff begins with a sixteenth-note pattern. The ninth staff begins with a sixteenth-note pattern.

22
6

ئورما ناخشى
«غۇنچەم» درامىسىدىن ئارىيە

ھۆسەنجان جامى مۇزىكىسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 120



ئازاد زامان

Σ
10

ھۆسەنچان جامى مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro $\text{♩} = 90$

The musical score is composed of ten staves of music for a Tombur. The key signature is one sharp (F#). The time signature is common time (2/4). The tempo is Allegro (♩ = 90).

- Staff 1:** Dynamics: f. Measure 1: 1 1 4. Measure 2: 1 4 1. Measure 3: 1 1 1.
- Staff 2:** Dynamics: p. Measure 1: 1 4 1. Measure 2: 1 1 4 1. Measure 3: 1 1 4 1.
- Staff 3:** Dynamics: mp. Measure 1: 1 1 4 1. Measure 2: 1 1 4 1.
- Staff 4:** Dynamics: p. Measure 1: 1 1 4 1. Measure 2: 1 1 4 1.
- Staff 5:** Dynamics: ff. Measure 1: 1 1 4 1. Measure 2: 1 1 4 1.
- Staff 6:** Dynamics: ff. Measure 1: 1 1 4 1. Measure 2: 1 1 4 1.
- Staff 7:** Dynamics: cresc. Measure 1: 1 1 4 1. Measure 2: 1 1 4 1.

dim

cresc

f

mp

p

mf

p

1.

2. rit

خۇشاللىق

ھۆسەنچان جامى مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro $\text{♩} = 96$

The musical score is composed of eight staves of music for a string instrument like the tambour. The key signature is one sharp (G major). The time signature is 2/4. The tempo is Allegro, indicated by $\text{♩} = 96$. The score includes dynamic markings such as crescendo (*cresc*), piano (*p*), forte (*f*), and mezzo-forte (*mp*). Performance instructions include 'D T T T' under staff 1 and 'cresc' under staff 7. The score concludes with a final dynamic of *f*.

Musical score consisting of ten staves of music for a solo instrument, likely trumpet or flute. The music is in common time and uses a treble clef. The key signature changes between staff 1 and 2, and again between staff 2 and 3. The music includes various dynamics such as *mp*, *f*, and *dim*. Performance instructions like *rit* (ritardando) are also present. Measures are numbered 1. and 2. in some sections.

1. 2. *mp*

f *mp*

f

1. 2.

dim

1.

rit 2.

بىزنىڭ ناخشىمىز

ئابلىكىم ئابدۇللا مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 90

D. T T T D D T T *mf*

cresc

p

1.

cresc *p* *f*

The sheet music consists of eight staves of musical notation for a solo instrument. The key signature is one sharp (G major). The time signature is 2/4. The music includes the following elements:

- Staff 1:** A series of eighth-note patterns.
- Staff 2:** Dynamics *ff* and *mf*. Includes a fermata over the first measure.
- Staff 3:** Dynamics *mp*. Labeled "1."
- Staff 4:** Dynamics *f* and *ff*. Labeled "2."
- Staff 5:** A continuation of the melodic line.
- Staff 6:** Dynamics *p*. Labeled "1." and "2.". Labeled "D.S." at the end.
- Staff 7:** Dynamics *cresc*.
- Staff 8:** Includes fingerings (1, 2, 3, 4) above the notes.

Sheet music for a solo instrument in G major, 2/4 time. The music is divided into sections labeled 1., 2., and 1. again, with dynamics like *cresc* and *mp*.

1.

2. *cresc*

mp

1.

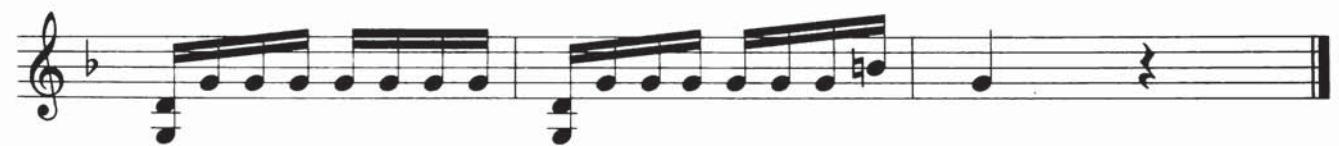
لەۋەن يالا

ئۇيغۇر خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Adagio ♩ = 80

The musical score consists of 12 staves of music for a traditional Uighur instrument, likely a Tombak or Dombra. The music is in Adagio tempo (♩ = 80). The key signature varies between major and minor keys throughout the piece. The score includes dynamic markings such as *tr* (trill) and *1* (indicating a specific performance technique). The notation uses standard musical notation with stems and heads, and the staff lines are clearly defined.



قاپقارا قوي كۆزلۈكۈم

ئىلى خلق ناخشىسى

ئەبىر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro $\text{♩} = 72$

The musical score is composed of eight staves of music for a single instrument, likely a stringed instrument or a woodwind. The tempo is Allegro, indicated by the marking **Allegro** and $\text{♩} = 72$. The time signature is 2/4. The music is divided into sections by vertical bar lines. Dynamic markings include *cresc* (crescendo) and *dim* (diminuendo). Fingerings are indicated above certain notes, such as '1 4 1', '3 1 3 1 1 4', and '1 1 1 1'. The score concludes with a final dynamic *f* (fortissimo).



mp

مەن ئۆلەر مەن
«غۇنچەم» درامىسىدىن ئارىيە

ھۆسەنچان جامى مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Andante ♩ = 84

The musical score for "Men Oller Men" (Günçem) by Hosseynjan Jamı is presented in ten staves. The tempo is indicated as Andante (♩ = 84). The key signature is one sharp, indicating A major. The time signature alternates between common time (♩) and 2/4 time (2).

- Staff 1:** Starts with a dynamic of *mp*. The first measure shows eighth-note pairs. The second measure begins with a sixteenth-note pattern. The third measure features a sixteenth-note run. The fourth measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The fifth measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 2:** Continues with eighth-note pairs. The second measure starts with a sixteenth-note run. The third measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The fourth measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 3:** Starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 4:** Starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 5:** Starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 6:** Starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 7:** Starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 8:** Starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 9:** Starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.
- Staff 10:** Starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.

Ending 1: Indicated by a bracket under the staff. It starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.

Ending 2: Indicated by a bracket under the staff. It starts with a sixteenth-note run. The second measure has a eighth-note pair followed by a sixteenth-note run. The third measure ends with a sixteenth-note run.

A page of musical notation for a solo instrument, likely woodwind, featuring ten staves of music with various dynamics and performance instructions.

The music is written in common time (indicated by a 'C') and consists of ten staves of five-line staff paper. The key signature is not explicitly shown but appears to be G major (no sharps or flats).

Dynamics and performance instructions include:

- Measure 1: *mf*
- Measure 2: *mp*
- Measure 10 (boxed): *1*
- Measure 11: *cresc*
- Measure 12: *mp*, *p*
- Measure 13: *mf*, *f*
- Measure 14: *rit*
- Measure 15: *V V*

نودهـر ئاكـا ناخـشىسى

ھەسەن تەمبۇر مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نوراخۇن

Allegretto ♩ = 120

Sheet music for a two-hand instrument (like a Tombak or Dombra) in 2/4 time. The music consists of ten staves of musical notation with fingerings (1, 2, 3, 4) and dynamic markings (mf, p, cresc, rit, dim).

- Staff 1: Dynamic *mf*, Crescendo *cresc*.
- Staff 2: Dynamic *p*.
- Staff 3: Dynamic *mf*.
- Staff 4: Dynamic *f*.
- Staff 5: Dynamic *dim*.
- Staff 6: Dynamic *rit*.

نودهـر ئاكـا ناخـشى

ئـكـكـىـنـچـى ئـۆـزـگـىـرـشـى

ئـلىـ خـلـقـ ئـاهـاـثـى

تـمـبـورـ ئـۇـچـۇـنـ نـوـتـلاـشـتـورـغـۇـچـىـ : شـرـمـؤـھـمـمـەـتـ نـۇـرـاـخـۇـنـ

Allegretto ♩ = 120

The musical score consists of eight staves of music for a single performer. The tempo is Allegretto (♩ = 120). The key signature is common C. Fingerings are indicated above the notes, and dynamics (f, mp, cresc) are shown below the notes. The score includes sections with grace notes and various rhythmic patterns.

كۆز ئۇيقدا

سەيدۇللا رەخمۇتۇللا مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت تۈراخۇن

Moderato $\text{♩} = 90$

The musical score consists of ten staves of notation for the Tombak (Tambour). The notation is primarily in common time (indicated by a 'C') and 2/4 time (indicated by a '2'). The key signature is not explicitly shown but is implied by the notes and context. The score includes dynamic markings such as *mp*, *cresc*, *p*, *dim*, *f*, and *p*. Fingerings are indicated above the notes, often using numbers 1, 2, 3, and 4 to specify the fingers used for each stroke. The music is divided into measures by vertical bar lines.

A musical score consisting of eight staves of music for a solo instrument, likely flute or oboe. The music is written in common time and uses a treble clef. The first staff begins with eighth-note patterns. The second staff starts with a dynamic *cresc*, followed by a sequence of notes with fingerings (2, 1, 1, 2, 1, 1, 4). The third staff features a dynamic *mp*. The fourth staff includes a dynamic *p* and a measure number 1. The fifth staff begins with a dynamic *mf*. The sixth staff contains a measure with a bracket under the first two measures. The seventh staff consists of eighth-note patterns. The eighth staff concludes with sixteenth-note patterns.



ئاه، بکم

ئابدۇنەبى ماناپوف مۇزىكىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Adagio ♫ = 75

The musical score for "Aah, Bekm" is composed of ten staves of music for the Tombak (Turkish Tambourine). The key signature is one sharp (F#), and the time signature is common time (♩ = 75). The score includes dynamic markings such as *p*, *mp*, *cresc*, *dim*, and *pp*. Performance instructions like '1', '3', '4', '1 1 4', and '1 3 1' are placed above specific notes and groups of notes. The music consists of eighth and sixteenth note patterns.

A musical score consisting of eight staves of music for a solo instrument, likely flute or piccolo. The music is in common time and uses a treble clef. The key signature is one sharp. The dynamics and fingerings are indicated as follows:

- Staff 1: Crescendo (cresc), fingerings 1, 3, 1, 1; dynamic ff.
- Staff 2: dynamic mp.
- Staff 3: Fingerings 1, 3, 1, 4; 1, 1, 4; dynamic ff.
- Staff 4: Crescendo (cresc), fingerings 1, 3, 1, 4.
- Staff 5: dynamic cresc.
- Staff 6: Fingerings 1, 1, 4; 1, 3, 1; dynamic p.
- Staff 7: dynamic mf.
- Staff 8: dynamic f.

هارۋىكەش ناخشىسى

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score is composed of eight staves of music for a Dombra. The music is in 2/4 time, treble clef, and dynamic markings include **f**, **dim**, **cresc**, and **V**. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and 4 above or below the note heads. The score consists of the following measures:

- Measure 1: Starts with a forte dynamic (**f**). The first measure ends with a fermata over the second note.
- Measure 2: Continues with eighth-note patterns.
- Measure 3: Dynamics change to **dim**.
- Measure 4: Dynamics change to **cresc**.
- Measure 5: Dynamics change to **f**.
- Measure 6: Dynamics change to **dim**.
- Measure 7: Features a melodic line with fingerings 1, 1, 3; 1, 1, 1, 3; and 1, 1.
- Measure 8: Features fingerings 2, 1, 3; 1, 1, 3; 2, 4; and 1, 1.
- Measure 9: Features fingerings 1, 4, 2, 1; 1, 1, 2; and 1, 1, 3, 4.
- Measure 10: Dynamics change to **dim**.

The sheet music consists of six staves of music for a solo instrument.
 - Staff 1: Starts with eighth-note pairs. Fingerings above the notes include '1 3 1 4' and 'V'. A dynamic 'f' is at the end.
 - Staff 2: Features sixteenth-note patterns. Fingerings above the notes include '1 1 4 1 4' and '1 4 1 1 4'.
 - Staff 3: Shows eighth-note pairs. Fingerings above the notes include '1 1 4 1 4' and '1 4 1 1 4'.
 - Staff 4: Contains sixteenth-note patterns. Fingerings above the notes include '1 1 4 1 4' and '1 2 4'.
 - Staff 5: Shows eighth-note pairs. Fingerings above the notes include '1 1 4 1 4' and '1 1 4 1 4'.
 - Staff 6: Starts with eighth-note pairs. Fingerings above the notes include '1 1 4 1 4' and '1 1 4 1 4'. It ends with a dynamic 'f' and a repeat sign.

ئالۋان ناخشىسى

ئىلى خلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 84$

ئا يەي

ئابلىزخان مامۇت مۇزىكىسى
تمبۇر ئۆچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Adagro $\text{♩} = 86$

The musical score is composed of eight staves of music for a Tombur. The key signature is one sharp (F#). The time signature is 2/4. The tempo is Adagro ($\text{♩} = 86$). The music consists of eighth-note and sixteenth-note patterns, with various bowing and articulation markings. Dynamics include *mp*, *p*, and *mf*. The score is written in a treble clef.



2.

mf

tr

لهيلون(1)

ئىلى خلق ناخىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 84

The musical score for 'Leilon (1)' is composed of eight staves of music for two instruments. The tempo is Allegro (♩ = 84). The score begins with a forte dynamic (V) and includes a crescendo instruction ('cresc'). The second staff includes a dynamic marking 'mp'. The third staff features sixteenth-note patterns. The fourth staff includes a dynamic marking 'f'. The fifth staff shows eighth-note patterns. The sixth staff includes a dynamic marking 'dim'. The seventh staff includes endings labeled '1.' and '2.', with 'D.S.' at the end of ending 2. The eighth staff concludes the piece.



لهيلون (2)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۆچۈن نوتىلاشتۇرۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro $\text{♩} = 84$

The sheet music consists of ten staves of musical notation for a traditional Uyghur instrument, likely a bowed string instrument. The notation is in 2/4 time, with a tempo of $\text{♩} = 84$. The first staff begins with a single note followed by a measure of two eighth notes. Subsequent staves feature various patterns of eighth and sixteenth notes, often grouped by vertical bar lines. Fingerings are indicated above the notes, such as '1', '2', '3', '4', or combinations like '1 3 1 2'. Dynamics include *f* (fortissimo), *dim* (diminuendo), and *cresc* (crescendo). The music concludes with a final staff ending with a repeat sign and '1.'.

2.

cresc

dim

1 2 1 1 1 1 4

نادان

ئابدۇۋەلى جارۇللايۇپىنىڭ ئىسلەدىكى ئورۇندىشى
تەمبۇر ئۆچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score consists of seven staves of music for a Tombak (Turkish Tambourine). The tempo is indicated as **Moderato** with a tempo of ♩ = 84. The key signature is common C. The time signature varies between 2/4 and 3/4. The score includes dynamic markings such as *f*, *f*, *dim*, and *cresc*. Performance instructions include 'A V V V V' and '2 1 2 1 1 3'. The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth note figures, and includes a section enclosed in a box labeled '1.' and '2.'

هەي نادان (لەيلۇن 3)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 84



گۈل - غۇنچە (لەيلىۇن 4)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۆچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Adagro $\text{♩} = 84$

The sheet music contains ten staves of musical notation for a two-handed instrument. The notation is primarily based on quarter notes and eighth notes, with some sixteenth-note patterns. Handings are indicated by '1' and '2' above the notes. Dynamics include *mf*, *p*, *mp*, *f*, and *dim*. The music is divided into sections by vertical bar lines and section numbers (1., 2.). The tempo is $\text{♩} = 84$.



يار سېنىڭ دەردىڭ

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 84$

The musical score consists of eight staves of notation for a two-octave gourd instrument (tambur). The notation is in common time (indicated by '♩'). Fingerings are indicated above the notes, and dynamics are shown below the notes.

- Staff 1:** Fingerings 1 4 3 1 3, dynamic *cresc*.
- Staff 2:** Fingerings 1 3 1 3, dynamic *p*.
- Staff 3:** Fingerings 2 1 2 1 1 3.
- Staff 4:** Fingerings 1 2 1 2 1 1 2, dynamic *dim*.
- Staff 5:** Fingerings 1 1 1 3, 2 1 2 1 1 3.
- Staff 6:** Fingerings 3 1 2 1 2 1 1 2, dynamic *f*.
- Staff 7:** Fingerings 1 1 2 1 1 3, dynamic *p*.



ئاه ، خېنیم يامانلىماڭ

ئىلى خلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84



شەرۋانىخان

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 90

The musical score is composed of eight staves of music for a three-stringed instrument (Tambur). The tempo is indicated as **Moderato** with a tempo of $\text{♩} = 90$. The dynamics and performance instructions include:

- Staff 1:** Starts with **Moderato** tempo and ***mf*** dynamic.
- Staff 2:** Dynamics: ***f***.
- Staff 3:** Dynamics: ***mp***.
- Staff 4:** Dynamics: ***f***.
- Staff 5:** Dynamics: ***f***.
- Staff 6:** Dynamics: Consists of two parallel lines, indicating a specific dynamic level.
- Staff 7:** Dynamics: ***dim*** (diminuendo).
- Staff 8:** Dynamics: ***cresc*** (crescendo).



$\frac{16}{8}$

ئاق بېلق

ئىلى خەلق ناخشىسى

Moderato $\text{♩} = 84$

تەمبۇر ئۆچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

The musical score for "Eaq Belq" is composed of eight staves of music for a two-string bowed instrument. The key signature is one flat, and the time signature is common time (indicated by the number 16 over 8). The tempo is marked as "Moderato" with a quarter note equal to 84. The score includes dynamic markings such as *p*, *mf*, *dim*, *f*, *cresc*, and *mp*. Performance instructions include "cresc" and "mp". The music consists of eighth-note patterns and sixteenth-note figures, with some notes grouped by vertical stems.

قادر مەۋلان

ئۇيغۇر خەلق ناخشىسى
تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 84$

A musical score consisting of five staves of music for a single instrument. The music is in common time and uses a G clef. The first staff shows a sixteenth-note figure followed by a sustained eighth note. The second and third staves show more sixteenth-note patterns. The fourth staff begins with a sustained eighth note. The fifth and sixth staves feature sixteenth-note figures. The seventh staff concludes with a sustained eighth note. Dynamic markings include 'mf' and 'f'.

مودەنخان

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 96

The sheet music is composed of ten staves of musical notation for a Dombra. The time signature is 2/4, and the key signature is one flat. The tempo is indicated as **Moderato** with a tempo marking of ♩ = 96. The music features various dynamics and performance instructions, including *cresc*, *p*, *dim*, *f*, and *mp*. The notation includes sixteenth-note patterns, grace notes, and specific fingering numbers (1, 2, 3, 4) placed above or below the notes. The music is divided into measures by vertical bar lines.



کوچا ناخشیسى (1)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۆچۈن نوتىلاشتۇرۇغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato

$\text{♩} = 72$

f

p

dim

cresc

tr

tr

tr

tr

cresc

mp

A musical score consisting of eight staves of music for a solo instrument, likely flute or oboe. The music is written in common time with a treble clef. The first two staves show eighth-note patterns. The third staff begins with sixteenth-note patterns, followed by eighth-note patterns. The fourth staff continues with sixteenth-note patterns. The fifth staff features eighth-note patterns with dynamic markings *mp* and *p*. The sixth staff shows sixteenth-note patterns. The seventh staff includes a dynamic marking *cresc* above the first measure. The eighth staff concludes with a melodic line ending on a fermata over a double bar line.

کوچا ناخشی (2)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

moderato

$\text{J} = 72$

1.

2.  Fine

f

p

dolce

p

D.S.



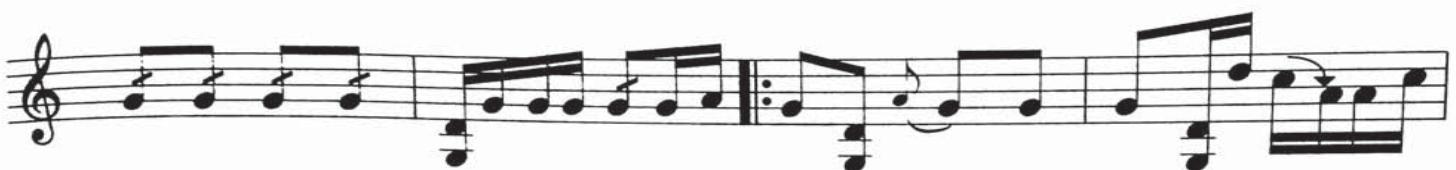
کوچا ناخشیسی(3) جانهی

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۆچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 110$

The musical score consists of ten staves of music for a Tombour (Tambour). The tempo is **Moderato** with $\text{♩} = 110$. The key signature is common C. The dynamics include *mf*, *mp*, *cresc*, *p*, and *dim*. The score features various rhythmic patterns, including eighth-note and sixteenth-note figures, with some notes having grace marks. The music is divided into measures by vertical bar lines.





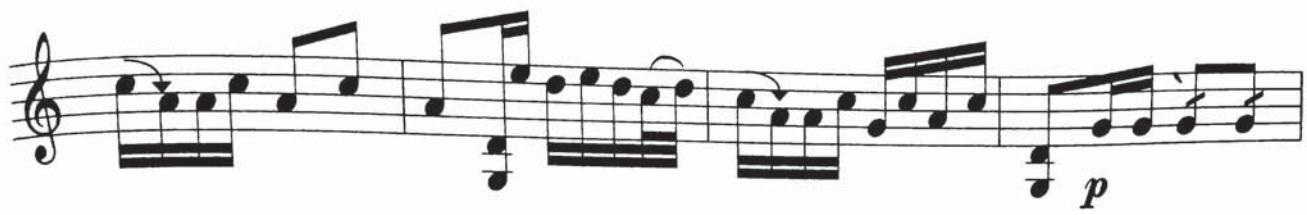
کوچا ناخشیسى(4) نىڭارىمىسىن

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84





کوچا ناخشیسى (5) سەمەنگاھىم

ئىلى خەلق ناخشىسى
تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 110$



cresc

f

1 1 2 1 2

1 3 1 3 1 1 1 4

p

کوچا ناخشیسی(6) مهستون ههیران

ئىلى خەلق ناخشىسى
ئەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

Moderato $\text{♩} = 110$

The musical score consists of eight staves of music for a solo instrument, likely a bowed instrument given the context. The music is in 2/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The tempo is indicated as 'Moderato' with a quarter note equal to 110. The score includes dynamic markings such as 'cresc' (crescendo), 'mp' (mezzo-forte), 'f' (fortissimo), 'p' (pianissimo), and 'dim' (diminuendo). The notation features various note heads, stems, and beams, with some notes having small vertical strokes above them. The music is divided into measures by vertical bar lines.

cresc

mp

p

f

p



ئەۋرىشىم

ئىلى خلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 72

The sheet music consists of ten staves of musical notation for a traditional instrument, likely a bowed string instrument. The notation is in common time (indicated by a '2' over a '4') and includes various dynamics such as *mp*, *f*, *p*, and *dim*. The music features complex rhythmic patterns, including sixteenth-note figures and grace notes. Fingerings are indicated above the notes, and slurs are used to group notes together. The notation is presented on five-line staves.



Sheet music for piano, treble clef, showing four measures. Measure 1 has a dynamic *cresc*.

Sheet music for piano, treble clef, showing four measures. Measure 3 has a dynamic *mp*.

Sheet music for piano, treble clef, showing five measures of eighth-note patterns.

Sheet music for piano, treble clef, showing five measures. Measure 1 has a dynamic *f*.

Sheet music for piano, treble clef, showing five measures. Measure 1 has a dynamic *p*.

Sheet music for piano, treble clef, showing five measures. Measure 1 has a dynamic *p*.

Sheet music for piano, treble clef, showing five measures. Measure 5 ends with a dynamic *mp*.

A musical score consisting of five staves of music for a solo instrument, likely flute or oboe. The music is written in common time with a treble clef. The first staff contains six measures of eighth-note patterns. The second staff begins with a dynamic *f*, followed by six measures with various rhythmic patterns and dynamics including *p*. The third staff starts with a dynamic *f*. The fourth staff features a complex pattern of sixteenth-note groups with fingerings like 113111 and 3. The fifth staff concludes with a dynamic *mp* and a fermata over the last note.

چوڭ خانلەيلۇن

ئىلى خلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 96

The musical score consists of six staves of music for a two-string bowed instrument like a Tombak or Baglama. The tempo is indicated as **Moderato** with a note value of ♩ = 96. The key signature is one sharp (F#). The first staff begins with a dynamic **p**. The second staff begins with a dynamic **mf**. The third staff begins with a dynamic **f**. The fourth staff begins with a dynamic **mp**. The fifth staff begins with a dynamic **f**. The sixth staff concludes the piece.

A musical score for a single instrument, likely a flute or piccolo, consisting of nine staves of music. The music is in G major (one sharp) and common time (indicated by a 'C').

The score is as follows:

- Staff 1: Starts with a quarter note, followed by a sixteenth-note pattern (two groups of four notes).
- Staff 2: Starts with a quarter note, followed by a sixteenth-note pattern (two groups of four notes).
- Staff 3: Starts with a eighth-note, followed by a sixteenth-note pattern (two groups of four notes).
- Staff 4: Starts with a eighth-note, followed by a sixteenth-note pattern (two groups of four notes). Includes dynamics: *mf* (mezzo-forte) and *ff* (fortissimo).
- Staff 5: Continues with a sixteenth-note pattern (two groups of four notes).
- Staff 6: Continues with a sixteenth-note pattern (two groups of four notes).
- Staff 7: Starts with a eighth-note, followed by a sixteenth-note pattern (two groups of four notes).
- Staff 8: Starts with a eighth-note, followed by a sixteenth-note pattern (two groups of four notes).
- Staff 9: Continues with a sixteenth-note pattern (two groups of four notes).

The image shows three staves of musical notation in G major (indicated by a treble clef and one sharp sign) and 2/4 time. The first two staves consist of eighth-note patterns. The third staff begins with a dynamic marking *p* (piano), followed by a sixteenth-note pattern. A fermata is placed over the last note of the staff.

كىچىك خانلەيلىون (1)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 96$



كىچىك خانلەيلۇن(2)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 96

The musical score is composed of nine staves of music for a two-string instrument like a Tombor. The music is in 2/4 time and A major. The dynamics include *f*, *p*, and *mf*. Performance instructions such as 'v' (vibrato) and '*<*' (slur) are also present. The score features various rhythmic patterns, including sixteenth-note figures and eighth-note pairs.

Sheet music for a solo instrument, likely flute or oboe, featuring eight staves of musical notation in G major (one sharp) and common time.

The music consists of eighth-note patterns with grace notes and dynamic markings like *p* (piano), *f* (fortissimo), and *cresc*.

Measure 1: Grace note, eighth-note pairs.

Measures 2-3: Eighth-note pairs with grace notes, dynamic *p*.

Measures 4-5: Eighth-note patterns with grace notes.

Measure 6: Dynamic *f*.

Measures 7-8: Eighth-note patterns with grace notes, dynamic *cresc*.

گۈلمەشۇق(1)

ئىلى خەلق ناخشىسى
تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 96$

The musical score for 'Gülməşuç (1)' is composed of eight staves of music for Tombak (Tambour). The music is in 2/4 time, G major, with a key signature of one sharp. The tempo is indicated as 'Moderato' with a quarter note equal to 96. The dynamics throughout the piece include *mf*, *p*, *f*, and *ff*. The score consists of eight staves of music, each containing a series of sixteenth-note figures and eighth-note pairs, creating a complex and rhythmic pattern.

Musical score consisting of three staves. The top staff shows a melodic line with eighth and sixteenth notes. The middle staff begins with eighth notes, followed by a dynamic marking *mp*, then continues with eighth notes. The bottom staff starts with eighth notes, followed by a measure ending in a double bar line with repeat dots, labeled '1.' above the first half and '2.' above the second half.

گۈلمەشۇق(2)

ئىلى خىلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 96$





گۈل قىسقان مېنىڭ يارىم

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro ♩ = 110



A musical staff in G major (one sharp). It begins with a measure of quarter notes. The dynamic (p) is indicated below the first measure. The staff then branches into two endings:

- 1.** The first ending consists of a measure of eighth notes followed by a measure of sixteenth notes.
- 2.** The second ending consists of a measure of eighth notes followed by a measure of sixteenth notes.

گۈل شادىخان

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Allegro $\text{♩} = 110$



جېنیم خېنیم

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۈچۈن نوتىلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 72$



Musical score page 198, measures 5-6. The key signature changes to no sharps or flats. Dynamics include *p*, *f*, and grace marks (\wedge , \vee). The music features eighth-note pairs and sixteenth-note patterns.



A musical score consisting of six staves of music for a solo instrument. The music is in G major, indicated by a treble clef and one sharp sign. The tempo is marked as eighth note = 120. The score is divided into measures by vertical bar lines. Measure 1: The first measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 2-3: The second measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The third measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 4-5: The fourth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The fifth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 6-7: The sixth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The seventh measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 8-9: The eighth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The ninth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 10-11: The tenth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The eleventh measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 12-13: The twelfth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The thirteenth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 14-15: The fourteenth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The fifteenth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 16-17: The sixteenth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The seventeenth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 18-19: The eighteenth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The nineteenth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 20-21: The twentieth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The twenty-first measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 22-23: The twenty-second measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The twenty-third measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 24-25: The twenty-fourth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The twenty-fifth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 26-27: The twenty-sixth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The twenty-seventh measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 28-29: The twenty-eighth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The twenty-ninth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 30-31: The thirtieth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The thirty-first measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 32-33: The thirty-second measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The thirty-third measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 34-35: The thirty-fourth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The thirty-fifth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 36-37: The thirty-sixth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The thirty-seventh measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 38-39: The thirty-eighth measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The thirty-ninth measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note. Measures 40-41: The forty-second measure begins with a sixteenth-note grace followed by an eighth note, which is accented with a small triangle symbol. The forty-third measure starts with a sixteenth-note grace followed by an eighth note.

ئانارخان(1)

ئىلى خەلق ناخشىسى
تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : شەرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato $\text{♩} = 84$

1. 2.

mp

ئانارخان(2)

ئىلى خەلق ناخشىسى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتلاشتۇرغۇچى : شىرمۇھەممەت نۇراخۇن

Moderato ♩ = 84

The musical score consists of seven staves of music for a two-string bowed instrument. The key signature is one sharp (F#). The time signature is common time (indicated by '2'). The tempo is 'Moderato' with a note value of ♩ = 84. The dynamics include 'mp' (mezzo-forte), 'f' (fortissimo), and 'p' (pianissimo). Performance instructions include 'vib' (vibrato) and a fermata over the eighth note of the first measure. The music features eighth-note patterns with occasional sixteenth-note grace notes.



مهستون هەيرانىڭ مەرغۇلى

تەمبۇر ئۇچۇن نوتىلاشتۇرغۇچى : مىجىت يۈنۈس

(بۇ مەرغۇل كۆپىنچە ئىلى خەلق ناخشىلىرى ئاھىر لاشقاندا ئۇلىنىپ ئورۇنىدىلدى)

Adagio $\text{♩} = 106$

The musical score is composed of eight staves of music for a two-octave gong. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is common time (2/4). The tempo is Adagio, indicated by the text and the note value = 106. Dynamics include *mp* (mezzo-forte) and *mf* (mezzo-forte). Performance instructions include *tr* (trill) and *v* (vibrato). Measure numbers 1 through 8 are present at the end of each staff.

A musical score consisting of ten staves of music for a solo instrument, likely trumpet or flute. The music is in G major (indicated by a treble clef and one sharp sign) and common time (indicated by a 'C'). The score includes various musical markings such as trills, grace notes, dynamic changes (e.g., *mp*, *tr*), and performance instructions like 'AV' and '^'. The notation features a mix of eighth and sixteenth-note patterns, with some staves ending in measures where the last note is a sustained tone.

mp

mf

mp

mp

mp

mp

mp

mf

tr

tr

mp

mf

tr

A musical score consisting of eight staves of music for a solo instrument. The music is in G major, indicated by a treble clef and one sharp sign in the key signature. The time signature varies throughout the piece, including measures in common time, 2/4, and 3/4.

The score features the following staves:

- Staff 1: A continuous line of sixteenth-note patterns.
- Staff 2: A sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern.
- Staff 3: A sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern.
- Staff 4: A sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern.
- Staff 5: A sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern.
- Staff 6: A sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern.
- Staff 7: A sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern.
- Staff 8: A sixteenth-note pattern followed by a eighth-note pattern.

Performance markings include a trill symbol (*tr*) over a sixteenth-note pattern in Staff 4, a dynamic marking *v* above a sixteenth-note pattern in Staff 8, and a fermata over the final note in Staff 8.

پاتقا ئېرىشتى. مىجىت يۇنۇس ئوقۇتۇش داۋامدا سەنئەت ئەمەلىيەتى بىلەن كۆپ شۇ. غۇللىنىپ يايپونىيە، ئىران قاتارلىق ئۇن نەچە دۆلتکە چىقىپ ئويۇن قويۇشقا قاتىشىپ، ئۇيە خۇر سەئىتىنى دۈبىغا يوزلەندۈرۈشتە بەلگە. لىك تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. يۇقىر قىدەك نە. تىجىلىرى بىلەن مىجىت يۇنۇس كۆپ قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكمىتىنىڭ مۇنەت. ئەر بېتەكچى مۇكاباتغا ئېرىشتى.

ئۇنىڭدىن باشقا 2002 - يىل 12 - ئايدا جۇڭگو كلاسىك مۇقاملىرىنىڭ DVD، VCD، CD پلاستىنكلەرنىڭ ئىشلىنىشىگە قاتىد. شىب، مەددەنئەت مىنلىرىنىڭ ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكمىتى تەرىپىدىن «ئىلغار شەخس» نامىغا، 2005 - يىل 9 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە «3 نەت تەرىپىيەلەشتىكى ئىلغار شەخس» نامىغا، 2006 - يىل 11 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋەر كەسپىي تېخنىكا خىز». مەتچىسى» نامىغا، 2008 - يىل 12 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە ئالاھىدە تۆھىپ كۆرسەتكەن مۇنەۋەر مۇتەخەسسىن» نامىغا نائىل بولىد.

مىجىت يۇنۇس ئوقۇتۇشنىڭ بىرىنچى سېپىدى جان پىدالىق بىلەن ئىشلەپلا قالماي تەتقىقات بىلەنمۇ شوغۇللىنىپ بۇ ساھەدىمۇ خېلى زور تەجىىلەرنى قولغا كەلتۈردى. 2005 - يىل 1 - ئايدا ئۇ قاتاشقان «مۇقام ئوقۇتۇشى، تەتقىقاتى ۋە ئەمەلىيەتىدە يېڭى سىتىما بەرپا قىلىش» تۈرى مائارىپ مىنلىرىنىڭ تەرىپە. دىن 2 - دەرىجىلىك ئوقۇنۇش نەتىجىسى مۇكاپا. پاتىغا، ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن 1 - دەرىجە. لىك ئوقۇتۇش نەتىجىسى مۇكاباتغا ئېرىشتى. ئۇ يەنە ئىنسىتىتۇت دەرىجىلىك تەتقىقات تېمىدەسى «ئۇيغۇر لاردىكى تەنبۇر چالغۇسىنىڭ مەذبىسى ۋە تەرەققىياتى»غا رىياسەتچىلىك قىلىپ تاماملىدى. «ئىلى ۋە كۆچا خەلق ناخشىلىرى ئۇستىمە سېلىشتۈرما تەتقىقات»، «ئۇيغۇر جال». غۇلرنىڭ ئوركىستەر لاشتۇرۇلۇش ئۇسۇلى» قاتارلىق تەتقىقات تېمىلىرغا قاتاشتى. شۇنىڭ بىلەن بىلە ئۇ «ئۇيغۇر مۇقام مائارىپى ۋە ئۇنىڭ شەكىللەرى»، 20 - ئىسرىنىڭ 30 - بىلە. رىدىكى ئۇيغۇر 12 مۇقامىنىڭ تەرەققىياتى»، «تەنبۇرنىڭ مىللەتلىك ئوركىستەردىكى رولى ۋە ئالاھىدىلىكى» قاتارلىق ئۇن نەچە پارچە ئىلە. حىي ماقالىسىنى ئىلان قىلدى.

مىجىت يۇنۇس 1992 - يىلى بېيىىڭىدا ئۆتكۈزۈلگەن تۇنجى نۆۋەتلىك خەلقئارا مۇقام ئىلمىي مۇهاكىمە يېغىنىغا، 2006 - يىل 9 - ئايدا ئۇرۇمچىدە ئۆتكۈزۈلگەن 6 - نۆۋەتلىك خەلقئارا مۇقام ئىلمىي مۇهاكىمە يېغىنىغا، 2005 - يىل 9 - ئايدا فۇجىين پېداگوگىكا ئۇ. نۇبرىستېتىنىڭ تەكلىپى بىلەن ئاسىيا - تىنچ ئۇكىيان مىللەتلىك مۇزىكا جەمئىيەتتىنىڭ 10 - نۆۋەتلىك خەلقئارا مۇهاكىمە يېغىنىغا قاتاشتى. 2009 - يىل 3 - ئايدا ئەزىز بەيجاندا ئۆتكۈزۈلگەن «مۇقامى ئالىم» تېمىسىدىكى خەلقئارا مۇقام ئىلمىي مۇهاكىمە يېغىنىدا «ئۇيغۇر مۇقام مائارىپى ۋە ئۇنىڭ شەكىللەرى» نامىلۇق ماقالىسىنى ئۇقۇدى ۋە شۇ تېمىدىكى مۇقام فېستىۋالىدا چەبىيات مۇقامىنىڭ ئا. ساسلىق قىسىمىنى ئۇرۇنداشقا قاتىشىپ «پارلاق، ئۇنتۇلماش، سەھەرلىك ئاۋاز» مۇكابا. تىغا ئېرىشتى. مىجىت يۇنۇس ھازىر «شىنجاڭ ئۇيغۇر تەنبۇر چالغۇسىنىڭ ئاۋاز تۇسى ھەققە. دە تەتقىقات» نامىلۇق ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك تەتقىقات تۈرى ئۇستىدە ئىزدىن ئىتىدۇ.



ئەمپۇر دەرسلىگى



ISBN 978-7-5370-7473-5

9 787537 074735 >

(民文,上下册) 50.00 元